

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner det i oktober 2016 undertecknade partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan, samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Avtalet med Nya Zeeland är till sin karaktär ett blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet.

Avtalet motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll till stora delar de partnerskapsavtal som Europeiska unionen tidigare ingått. Avtalet effektiviserar samarbetet mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland och gör det möjligt att ytterligare utvidga dialogen med Nya Zeeland. Partnerskapsavtalet utgör grunden för alla kommande sektorsavtal och skapar en stabil rättslig grund för förbindelserna mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland, som hittills inte funnits. Samarbetet mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland har grundat sig på en gemensam förklaring om förbindelser och samarbete från 2007 som inte är juridiskt bindande och flera bilaterala sektorsavtal. Det blev aktuellt att ingå ett partnerskapsavtal när Europeiska unionen i syfte att svara på nutidens utmaningar började ingå mera omfattande partnerskaps- och samarbetsavtal av den nya generationen med flera länder. Europeiska unionen bereder också ett beslut om att inleda förhandlingar om ett frihandelsavtal med Nya Zeeland.

Avsikten är att avtalet ska träda i kraft den trettionde dagen efter den dag då parterna till varandra anmält att deras respektive förfaranden för godkännande av avtalet har avslutats.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland	3
2.2 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Finland och Nya Zeeland	4
2.3 Bedömning av nuläget	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	4
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
4.1 Ekonomiska konsekvenser	5
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	5
4.3 Miljökonsekvenser	5
4.4 Samhälleliga konsekvenser	6
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
5.1 Beredningen inom Europeiska unionen	6
5.2 Den nationella beredningen	6
DETALJMOTIVERING	7
1 AVTALETS INNEHÅLL OCH DESS FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	7
2 LAGFÖRSLAG	15
3 IKRAFTTRÄDANDE	15
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING	15
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	15
4.2 Behandlingsordning	18
LAGFÖRSLAG	19
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan	19
FÖRDRAGSTEXT	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Förhandlingarna om partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen, senare EU, och nya Zeeland inleddes i juni 2012, då Europeiska unionens råd gav mandat att inleda förhandlingarna. EU:s och Nya Zeelands förhandlare nådde samförstånd om de kapitel som då ännu var öppna under den femte förhandlingsomgången i juli 2014, och den slutliga texten godkändes i november 2014.

Partnerskapsavtalet mellan EU och Nya Zeeland är ett övergripande blandat avtal med bred täckning som syftar till en övergripande dialog och ett ökat samarbete på flera områden av ömsesidigt intresse. Viktiga delområden i avtalet är politisk dialog och samarbete om utrikespolitik och säkerhetsfrågor, samarbete om ekonomi och handel, samarbete om rättvisa, frihet och säkerhet samt samarbete på området hållbar utveckling, energi och transport.

I avtalet ingår också bestämmelser om samarbete om global utveckling och humanitärt bistånd, samarbete på området forskning, innovation och informationssamhället samt samarbete inom utbildning, kultur och direkta personkontakter.

Avtalet innehåller en bestämmelse om ett samråds- och sanktionsförfarande, med stöd av vilket endera parten kan avbryta tillämpningen av avtalet eller ett annat avtal som ingår i samma institutionella ram till följd av en överträdelse av väsentliga delar av avtalet. Sådana väsentliga delar är avtalets klausul om mänskliga rättigheter och klausulen om massförstörelsevapen.

2 Nuläge

2.1 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland

Samarbetet mellan EU och Nya Zeeland grundar sig på 1999 års förklaring om förbindelserna, som uppdaterades genom 2007 års förklaring om förbindelser och samarbete. Förklaringen är inte bindande. Dessutom finns flera gällande bilaterala sektorsavtal mellan EU och Nya Zeeland. Exempel på dessa är avtalet om vetenskapligt och tekniskt samarbete, avtalet om fastställande av en ram för Nya Zeelands deltagande i Europeiska unionens krishanteringsinsatser, avtalet om ömsesidigt erkännande av bedömning av överensstämmelse och avtalet om sanitära åtgärder som tillämpas inom handeln med levande djur och animaliska produkter. År 2015 slutförde EU och Nya Zeeland förhandlingarna om ett avtal om samarbete och ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor. Avtalet väntar ännu på undertecknande och slutförandet av parternas ratificeringsprocesser.

EU och Nya Zeeland är likasinnade i många internationella frågor och samarbetar t.ex. inom humanitärt bistånd och i kampen mot terrorismen. Nya Zeeland deltar också i EU:s krishanteringsinsatser. EU öppnade en representation i Nya Zeeland år 2004. Representationen blev ambassad i september 2016. EU är Nya Zeelands tredje största handelspartner.

Partnerskapsavtalet med bred täckning fördjupar relationerna mellan EU och Nya Zeeland och lägger även grunden till de förhandlingar om ett frihandelsavtal (*Free Trade Agreement*, FTA) mellan EU och Nya Zeeland som enligt planerna ska inledas under 2017.

2.2 Avtals- och handelsförbindelserna mellan Finland och Nya Zeeland

Mellan Finland och Nya Zeeland har ingåtts ett avtal om luftfart (FördrS 58–59/2016). Andra gällande avtal mellan Finland och nya Zeeland är t.ex. konventionerna angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare och processuellt förfarande i ärenden av civil och kommersiell natur (FördrS 35/1948), avtalet om viseringsfrihet (FördrS 30/1973) samt avtalet för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av kringgående av skatt beträffande skatter på inkomster (FördrS 48–49/1984).

2.3 Bedömning av nuläget

Partnerskapsavtalet med Nya Zeeland kan antas inverka positivt på dialogen och samarbetet mellan EU och Nya Zeeland. Ur Finlands synvinkel kan avtalet anses vara gynnsamt och beräknas få positiva ekonomiska konsekvenser.

Ett utökat samarbete och utvecklandet av det med hjälp av ett avtal är till nytta, och ingåendet av avtalet är en naturlig fortsättning på utvecklandet av relationerna mellan EU och Nya Zeeland. Nya Zeeland är en likasinnad partner till EU och Finland på ett område vars betydelse ökar. I partnerskapsavtalet ges uttryck för parternas gemensamma värderingar och det utgör en grund för att stärka samarbetet och dialogen mellan EU och nya Zeeland.

Relationerna mellan Finland och Nya Zeeland är utmärkta. De skapar en grund för ett utvidgat politiskt och handelsekonomiskt samarbete. Det kan anses som ändamålsenligt att Finlands förbindelser med Nya Zeeland ordnas med hjälp av EU:s partnerskapsavtal.

Partnerskapsavtalet omfattar flera samarbetsområden och preciserar parternas åtaganden. Syftet med avtalet är att utöka och fördjupa samarbetet mellan parterna. Partnerskapsavtalet kompletteras av det frihandelsavtal som ska förhandlas fram mellan parterna och som tillsammans med partnerskapsavtalet kommer att utgöra en gemensam institutionell helhet. Ett utökat samarbete och utvecklandet av det med hjälp av ett avtal är till nytta, och ingåendet av avtalet fortsätter på ett naturligt sätt utvecklandet av relationerna mellan EU och Nya Zeeland.

Oceaniens betydelse för EU ökar och Nya Zeeland är en likasinnad partner till EU i området. I partnerskapsavtalet ges uttryck för parternas gemensamma värderingar. Partnerskapsavtalet utgör en grund för att stärka samarbetet och dialogen mellan EU och nya Zeeland.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med partnerskapsavtalet är att främja den politiska dialogen och utveckla de ekonomiska förbindelserna mellan parterna. Samarbetet baserar sig på gemensamma principer, dvs. respekten för demokrati, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen.

Partnerskapsavtalet innehåller mål för den politiska dialogen och samarbetet i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor. Detta omfattar samarbete inom krishantering, förhindrande av spridning av massförstörelsevapen, bekämpning av olaglig handel med handelsvapen och lätta vapen, främjande av genomförandet av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen samt terrorismbekämpning. Avtalet innehåller också ett mål som gäller samordning av ståndpunkter i utvecklingsfrågor och humanitärt bistånd.

Inom ekonomi och handel innehåller avtalet bl.a. dialog om ekonomi, handel och investeringar, samarbete för att främja affärsverksamhet, sanitära och fytosanitära frågor, djurskydd, behandlingen av tekniska handelshinder, konkurrenspolitik, offentlig upphandling, frågor som

rör råvaror, immateriella rättigheter, tullfrågor, skattefrågor, turism, främjande av öppenhet, frågor som rör handel och hållbar utveckling samt dialog med det civila samhället.

Inom området rättvisa, frihet och säkerhet omfattar avtalet samarbete på följande områden: rättsligt samarbete, samarbete på det brottsbekämpande området, bekämpning av organiserad brottslighet och korruption, narkotikabekämpning, bekämpning av it-brottslighet, bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, migration och asyl, konsulärt skydd och skydd av personuppgifter.

Avtalet innehåller även mål som gäller samarbete på området forskning, innovation och informationssamhället. När det gäller samarbetet inom utbildning, kultur och direkta personkontakter främjar avtalet allmän och yrkesinriktad utbildning, kultur- och mediefrågor och audiovisuella frågor.

På området hållbar utveckling, energi och transport omfattar avtalet samarbete om miljöfrågor och naturresurser, hälsofrågor, klimatförändringarna, katastrofriskhantering och civilskydd, jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk, fiske och havsfrågor samt sysselsättning och socialpolitik.

Syftet med denna proposition är att inhämta riksdagens godkännande för avtalet. Propositionen innehåller också ett förslag till s.k. blankettlag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Avtalet har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten. Målsättningen är att närma EU:s och Nya Zeelands politiska och ekonomiska växelverkan och inleda samarbete inom många olika delområden. Avtalet kan bedömas ha positiva, om än inte direkta ekonomiska konsekvenser för Finland.

Som ett avtal som omfattar många olika sektorer ger partnerskapsavtalet möjligheter att utveckla samarbetet mellan Finland och Nya Zeeland.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Avtalet har inga direkta konsekvenser för myndigheterna. De uppgifter som den genom avtalet inrättade gemensamma kommitténs och undergruppernas möten ger upphov till kan i enlighet med normal praxis skötas med nuvarande personal.

4.3 Miljökonsekvenser

Avtalet har inga direkta miljökonsekvenser, men det främjar indirekt miljöpolitiska målsättningar. Som områden där parterna har beslutat intensifiera sitt samarbete nämns miljön och naturresurserna samt klimatförändringen.

Avtalet innehåller bestämmelser om samarbete om miljöfrågor, inbegripet hållbar förvaltning av naturresurser. Syftet med samarbetet är att främja miljöskyddet och integrera miljöhänsyn i relevanta samarbetsområden, såväl internationellt som regionalt.

Inom energisamarbetet koncentrerar man sig utöver på att göra den internationella energimarknaden smidigare också på att främja användningen av förnybara energikällor samt en rationell användning av energi och hållbar energiproduktion.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Finlands bilaterala relationer med Nya Zeeland är mycket goda och problemfria. Partnerskapsavtalet minskar inte vikten av att sköta de bilaterala förbindelserna, utan kompletterar dem. Partnerskapsavtalet erbjuder en ram för den politiska dialogen mellan parterna, främjar och stärker tillnärmningen mellan EU och Nya Zeeland samt stöder fördjupade politiska relationer.

Genom avtalet strävar man efter att främja samarbetet mellan parterna på många områden som är ägnade att skapa positiva samhälleliga verkningar. Till avtalets målsättningar hör att främja ömsesidig förståelse och starka förbindelser mellan människor, bland annat genom turism.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningen inom Europeiska unionen

Förhandlingarna om partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan EU och nya Zeeland inleddes den 25 juni 2012, då Europeiska unionens råd gav mandat att inleda förhandlingarna. Ärendet har regelbundet beretts i rådets arbetsgrupper, däribland i arbetsgruppen för Asien och Oceanien och kommittén för handelspolitik.

Kommissionen förde förhandlingarna på unionens vägnar. När det gäller de frågor som hör till medlemsstaternas behörighet förde kommissionen förhandlingar i överensstämmelse med den ståndpunkt som rådets arbetsgrupp för Asien och Oceanien fastställt och sitt förhandlingsmandat. Medlemsstaterna hade i princip rätt att vid behov närvara vid förhandlingarna i samband med behandlingen av frågor som hör till deras behörighet. Kommissionen rapporterade regelbundet till medlemsstaterna om hur förhandlingarna framskridit. Europaparlamentet har regelbundet hållits underrättat om förhandlingarna under hela deras förlopp.

EU:s och Nya Zeelands förhandlare nådde samförstånd om de sista öppna frågorna under den femte förhandlingsomgången i juli 2014. Den slutliga text som man kommit överens om i oktober 2014 godkändes av de ständiga representanternas kommitté den 13 november 2014 och tillfogandet av en klausul om provisorisk tillämpning godkändes den 25 februari 2015.

5.2 Den nationella beredningen

Statsrådet informerade riksdagen om kommissionens förhandlingsmandat med en E-skrivelse (E 61/2012 rd) den 31 maj 2012. Avtalets innehåll beskrivs mera ingående i en U-skrivelse som lämnades till riksdagen den 24 oktober 2013 (U 72/2013 rd). En kompletterande U-skrivelse (UM2015-00013) lämnades till riksdagen den 16 januari 2015. Ålands landskapsförvaltning har kommenterat avtalstexten i oktober 2013 och december 2014.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet. Regeringspropositionen har sänts på remiss till arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, statsrådets kansli och undervisnings- och kulturministeriet samt Ålands landskapsförvaltning.

DETALJMOTIVERING

1 Avtalets innehåll och dess förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning

I inledningen ges uttryck för parternas vilja att föra upp förbindelserna mellan parterna på nivå för ett fördjupat partnerskap och bekräftas parternas engagemang för de mänskliga rättigheterna, rättsstatsprincipen och principerna om god förvaltning enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument. I inledningen bekräftas också parternas engagemang för att främja ekonomisk tillväxt, global ekonomisk styrning, finansiell stabilitet och effektiv multilateralism samt åtagandet att samarbeta för att främja internationell fred och säkerhet.

AVDELNING I: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1. *Avtalets syfte.* Parterna bekräftar att syftet med avtalet är ett fördjupat partnerskap mellan parterna och ett fördjupat och utökat samarbete på områden av ömsesidigt intresse, på grundval av gemensamma värderingar och gemensamma principer.

Artikel 2. *Grundval för samarbetet.* Parterna bekräftar sitt engagemang för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument. Respekten för dessa principer har fastställts som grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en av detta avtals grundsatser. Parterna bekräftar sitt engagemang för Förenta nationernas (FN) stadga och de värderingar som kommer till uttryck i den. Parterna bekräftar sitt engagemang för att främja hållbar utveckling och tillväxt i alla dess dimensioner, för att bidra till uppnåendet av internationellt överenskomna utvecklingsmål och för att samarbeta i syfte att möta globala utmaningar på miljöområdet.

Artikel 3. *Dialog.* Parterna är överens om att fördjupa sin regelbundna politiska dialog på alla områden som omfattas av avtalet för att dess syfte ska uppfyllas. Formen för dialogen är möten på stats- och regeringschefsnivå när parterna anser det nödvändigt, samråd på minister-nivå, samråd på utrikesministernivå, om möjligt årligen, möten för samråd, genomgångar och samarbete mellan tjänstemän på högre nivå samt sektorsdialoger och delegationsutbyten.

Artikel 4. *Samarbete i regionala och internationella organisationer.* Parterna förbinder sig att samarbeta och att utbyta åsikter om frågor av ömsesidigt intresse, och, när så är lämpligt, utbyta information om ståndpunkter i regionala och internationella organisationer.

AVDELNING II: POLITISK DIALOG OCH SAMARBETE OM UTRIKESPOLITIK OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Artikel 5. *Politisk dialog.* Parterna är överens om att utöka den regelbundna politiska dialogen på alla nivåer, särskilt i syfte att diskutera utrikes- och säkerhetspolitiska frågor och frågor av gemensamt intresse och stärka sin gemensamma strategi i internationella frågor. Parterna är överens om att begreppet politisk dialog ska avse utbyten och samråd, formella eller informella, på alla förvaltningsnivåer.

Artikel 6. *Engagemang för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen.* Parterna är överens om att främja grundläggande principer om demokratiska värdering-

ar, mänskliga rättigheter och rättsstaten i multilaterala forum och samarbeta om och vid behov samordna det praktiska arbetet till stöd för dessa i tredjeländer.

Artikel 7. Krishantering. Parterna bekräftar sitt åtagande att främja internationell fred och säkerhet, bland annat genom avtalet mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland om fastställande av en ram för Nya Zeelands deltagande i Europeiska unionens krishanteringsinsatser, som undertecknades i Bryssel den 18 april 2012 (EUT L 160, 21.6.2012, s. 2).

Artikel 8. Bekämpning av spridning av massförstörelsevapen. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta och på nationell nivå till fullo genomföra sina befintliga förpliktelser enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning och andra relevanta internationella förpliktelser. Parterna är överens om att samarbeta i och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen. Parterna är överens om att denna bestämmelse utgör en av grunderna i detta avtal. Parterna är dessutom överens om att främja andra internationella åtgärder för att förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen och engagera sig för genomförandet av dem genom att upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll och upprätta en regelbunden politisk dialog om dessa frågor. På unionsnivå har rådet med avseende på kontrollen av produkter med dubbel användning utfärdat förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden. Nationella bestämmelser om exportkontrollsystemet finns i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012).

Artikel 9. Handeldvapen och lätta vapen. Parterna är medvetna om att handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, utgör ett allvarligt hot mot internationell fred och säkerhet. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta sina internationella åtaganden för att bekämpa olaglig handel med handeldvapen. Parterna åtar sig att samarbeta för att bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen och är överens om att upprätta en regelbunden politisk dialog om dessa frågor.

Artikel 10. Internationella brottmålsdomstolen. Parterna ska säkerställa att de allvarligaste brotten som angår det internationella samfundet inte bör förbli ostraffade. Parterna bekräftar sin fasta föresats att främja stärkandet av fred och internationell rättvisa genom att vidta åtgärder för att genomföra Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (FördrS 55–56/2002) och tillhörande instrument.

Artikel 11. Terrorismbekämpning. Parterna är överens om att samarbeta för att förebygga och bekämpa terrorism i enlighet med internationell rätt och internationella avtal, med särskilt beaktande av bland annat internationell humanitär rätt och FN:s globala strategi för terrorismbekämpning. Parterna samarbetar genom att genomföra relevanta FN-resolutioner, utbyta information och åsikter, arbeta för att nå en överenskommelse om den övergripande konventionen om internationell terrorism samt genom att främja genomförandet av FN:s globala strategi för terrorismbekämpning. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller de internationella standarder som fastställts av arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) i syfte att bekämpa finansiering av terrorism och samarbeta för att bekämpa terrorism och reagera på terroristverksamhet genom att tillhandahålla andra stater stöd för kapacitetsuppbyggnad.

AVDELNING III: SAMARBETE OM GLOBAL UTVECKLING OCH HUMANITÄRT BISTÅND

Artikel 12. Utveckling. Parterna bekräftar sitt åtagande att stödja en hållbar utveckling i utvecklingsländerna och erkänner värdet av att samarbeta för att öka utvecklingsverksamhetens effekt, räckvidd och inflytande. Parterna åtar sig att utbyta åsikter och vid behov samordna sina ståndpunkter om utvecklingsfrågor i internationella forum och utbyta information om sina respektive utvecklingsprogram och samordna insatser i enskilda länder.

Artikel 13. Humanitärt bistånd. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller humanitärt bistånd och ska sträva efter att vidta samordnade åtgärder.

AVDELNING IV: SAMARBETE OM EKONOMI OCH HANDEL

Artikel 14. Dialog om ekonomi, handel och investeringar. Parterna är fast beslutna att samarbeta på områden som har samband med ekonomi, handel och investeringar i syfte att underlätta de bilaterala handels- och investeringsflödena på basis av ett multilateralt handelssystem och en liberalisering av handeln. Parterna är överens om att främja utbyte av information och erfarenheter om sin makroekonomiska politik och fortsätta främja handeln med varor och ömsesidiga investeringar. Dialogen och samarbetet vad gäller bilateral handel och ömsesidiga investeringar fortsätts dessutom genom handelspolitisk dialog och dialog om handel med jordbruksprodukter.

Artikel 15. Sanitära och fytosanitära frågor. Parterna är överens om att stärka samarbetet om sanitära och fytosanitära frågor inom ramen för internationella avtal och organisationer. Samarbetet kan omfatta informationsutbyte, importkrav på den andra partens hela territorium, kontroller av de inspektions- och certifieringssystem som den andra partens myndigheter använder och erkännande av skadegörfria och sjukdomsfria områden. Parterna åtar sig att dra full nytta av internationella instrument gällande djurhälsa, som tillämpas inom handeln med levande djur och animaliska produkter.

Artikel 16. Djurskydd. Parterna bekräftar vikten av samarbetet om djurskyddsfrågor.

Artikel 17. Tekniska handelshinder. Parterna bekräftar att minskandet av tekniska handels hinder genom samarbete och iakttagande av internationella avtal ligger i bägge parterns intresse och är en viktig faktor för att underlätta handeln med varor.

Artikel 18. Konkurrenspolitik. Parterna åtar sig att främja konkurrens i den ekonomiska verksamheten och utbyta information om konkurrenspolitik samt förstärka samarbetet mellan sina respektive konkurrensmyndigheter.

Artikel 19. Offentlig upphandling. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller öppna och tydliga ramar för offentlig upphandling och ytterligare stärka samarbetet i anslutning till detta samt främja tillträdet till varandras marknader för offentlig upphandling.

Artikel 20. Råvaror. Parterna stärker samarbetet om frågor som rör råvaror i syfte att undanröja hinder för handeln och stärka regelbaserad global ram för handel med råvaror och främja öppenheten. Samarbetet kan omfatta handels- och investeringsfrågor, tariffära och icetariffära handelshinder, parternas regelverk och bästa praxis i fråga om hållbar utveckling.

Artikel 21. Immateriella rättigheter. Parterna bekräftar betydelsen av sina rättigheter och skyldigheter i fråga om immateriella rättigheter och utbytet av information och erfarenheter om frågor som rör detta, främjande och skydd av rättigheter samt förebyggande av överträ-

delse av rättigheter. Parterna är dessutom överens om att utbyta information och främja dialog om skydd av genetiska resurser, traditionell kunskap och folklöre.

Artikel 22. Tull. Parterna ska stärka samarbetet i tullfrågor med sikte på att ytterligare förenkla och harmonisera tullförfarandena.

Artikel 23. Samarbete i skattefrågor. För att stärka och utveckla ekonomin och samtidigt ta hänsyn till behovet av att utarbeta ett lämpligt regelverk erkänner parterna principerna om god förvaltning, såsom öppenhet, utbyte av information och sund skattekonkurrens, och förbinder sig att genomföra dessa principer. I överensstämmelse med sina respektive befogenheter kommer parterna därför att arbeta för att förbättra det internationella samarbetet på skatteområdet, underlätta rättmätig skatteuppbörd och utarbeta åtgärder för ett effektivt genomförande av ovannämnda principer.

Artikel 24. Öppenhet. Parterna erkänner betydelsen av öppenhet och korrekta rättsförfaranden i förvaltningen av sina lagar och andra författningar som rör handel, och bekräftar därför sina åtaganden enligt WTO-avtalen.

Artikel 25. Handel och hållbar utveckling. Parterna erkänner det bidrag till målet hållbar utveckling som kan ges genom att främja ömsesidigt stödjande handels-, miljö- och arbetsmarknadspolitik och bekräftar sitt engagemang för att främja handel och investeringar på ett sådant sätt att det bidrar till detta mål. Parterna erkänner vardera partens rättighet att fastställa den egna nivån för miljö- och arbetarskydd, men att det är olämpligt att främja handel eller investeringar genom att sänka det skydd som dessa erbjuder eller att använda lagstiftning, politik och praxis på miljö- och arbetsmarknadsområdet för protektionistiska ändamål. Parterna utbyter information och erfarenheter samt stärker samarbetet om frågor som rör hållbar utveckling inom ramen för handelsförbindelserna.

Artikel 26. Dialog med det civila samhället. Parterna ska uppmuntra dialog mellan statliga och icke-statliga organisationer i syfte att främja handel och investeringar på områden som är av gemensamt intresse.

Artikel 27. Företagssamarbete. I syfte att förbättra konkurrenskraften framför allt för små och medelstora företag ska parterna uppmuntra nära kontakter mellan företag och stärka kopplingarna mellan myndigheter och näringslivet.

Artikel 28. Turism. Parterna inser värdet av turism och är överens om att samarbeta i syfte att öka turismen mellan parterna.

AVDELNING V: SAMARBETE OM RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET

Artikel 29. Rättsligt samarbete. Parterna är överens om att utveckla samarbetet på det civilrättsliga och handelsrättsliga området när det gäller att förhandla fram och ratificera samt genomföra multilaterala konventioner. I fråga om straffrättsligt samarbete ska parterna fortsätta att ägna sig åt frågor om ömsesidig rättslig hjälp, i enlighet med relevanta internationella instrument.

Artikel 30. Samarbete på det brottsbekämpande området. Parterna är överens om att ha ett samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, byråer och avdelningar och att bidra till att motverka och undanröja hot från gränsöverskridande brottslighet och terrorism som berör bägge parter.

Artikel 31. Bekämpning av organiserad brottslighet och korruption. Parterna åtar sig att samarbeta om att förebygga och bekämpa organiserad, ekonomisk och finansiell brottslighet, korruption och förfalskning samt olagliga transaktioner inbegripet återkrav av tillgångar eller medel som härrör från sådan verksamhet genom att till fullo uppfylla sina nuvarande ömsesidiga internationella förpliktelser på detta område och genom att främja genomförandet av internationella konventioner.

Artikel 32. Narkotikabekämpning. Parterna ska samarbeta för att sörja för en balanserad och integrerad hållning i narkotikafrågor. Parterna ska samarbeta med sikte på att upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som ägnar sig åt narkotikasmuggling och att bekämpa att brottslingar tränger in i den lagliga ekonomin.

Artikel 33. Bekämpning av it-brottslighet. Parterna ska stärka samarbetet och utbyta information för att förebygga och bekämpa högteknologisk brottslighet, it-brottslighet och elektronisk brottslighet samt spridning av olagligt innehåll via internet.

Artikel 34. Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Parterna bekräftar behovet av att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för brottslig verksamhet.

Artikel 35. Migration och asyl. Parterna är överens om att samarbeta i frågor som rör irreguljär invandring, människohandel, asyl, integration, arbetskraftens rörlighet och utveckling, viseringar, documentsäkerhet, biometri och gränsförvaltning. Parterna är överens om att återta medborgare som uppehåller sig irreguljärt på den andra partens territorium och om att förse sina medborgare med identitetshandlingar för återtagandet. Parterna ska på endera partens begäran undersöka möjligheten att sluta ett avtal mellan EU och Nya Zeeland om återtagande.

Bestämmelser om beviljande av pass finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om beviljande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Finska medborgare får enligt grundlagens 9 § 3 mom. inte hindras att resa in i landet, landsförvisas eller mot sin vilja utlämnas eller föras till ett annat land. Enligt grundlagens 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag. En utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet.

Artikel 36. Konsulärt skydd. Artikeln innehåller för det första en bestämmelse om att Nya Zeeland godtar att de diplomatiska och konsulära myndigheterna för i Nya Zeeland företrädde medlemsstater får utöva konsulärt skydd i Nya Zeeland på de medlemsstaters vägnar som inte har tillgänglig ständig representation i Nya Zeeland. Artikeln innehåller också en bestämmelse om att unionen och medlemsstaterna godtar att Nya Zeelands diplomatiska och konsulära myndigheter får utöva konsulärt skydd på ett tredjelands vägnar och att tredjeländer får utöva konsulärt skydd på Nya Zeelands vägnar i unionen på platser där Nya Zeeland eller det berörda tredjelandet inte har tillgänglig ständig representation. Enligt artikeln syftar dessa bestämmelser till att utesluta alla krav på anmälan eller medgivande som annars skulle kunna gälla. Parterna är också överens om att underlätta en dialog om konsulära frågor.

Regleringen av konsulär verksamhet som utövas i Finland av andra stater baserar sig direkt på bestämmelserna i Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 49–50/1980). I artikel 8 i konventionen föreskrivs det om fullgörandet av konsulära uppgifter för tredje stats räkning. Enligt bestämmelsen i fråga kan ett av den sändande statens konsulat efter vederbörlig anmälan till den mottagande staten, såvida den mottagande staten ej motsätter sig det, fullgöra konsulära uppgifter i den mottagande staten för tredje stats räkning. Bestämmelserna i artikel 36 i partnerskapsavtalet undanröjer således i fråga om Nya Zeeland konventionens krav på anmä-

lan från den sändande staten liksom även den mottagande statens möjlighet att motsätta sig tillhandahållandet av konsulärt skydd för tredje stats räkning.

Artikel 37. Skydd av personuppgifter. Parterna samarbetar för att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter i enlighet med internationella instrument och standarder. Parterna utbyter information och expertkunskaper och samarbetar i internationella organ för skydd av personuppgifter.

AVDELNING VI: SAMARBETE PÅ OMRÅDET FORSKNING, INNOVATION OCH INFORMATIONSSAMHÄLLET

Artikel 38. Forskning och innovation. Parterna stärker sitt samarbete inom forskning och innovation.

Artikel 39. Informationssamhället. Parterna åtar sig att utbyta åsikter om politiken för elektronisk kommunikation och reglering av sådan kommunikation, inbegripet standardisering av ny informations- och kommunikationsteknik och relaterade säkerhetsaspekter.

AVDELNING VII: SAMARBETE INOM UTBILDNING, KULTUR OCH DIREKTA PERSONKONTAKTER

Artikel 40. Utbildning. Parterna förbinder sig att stödja samlivsaktiviteter på området för utbildning bland annat genom att främja personers rörlighet, samlivsprojekt, institutionellt samarbete och politiska reformer.

Artikel 41. Samarbete om kultur- och mediefrågor och om audiovisuella frågor. Parterna främjar ett närmare samarbete inom den kulturella och den kreativa sektorn.

Artikel 42. Direkta personkontakter. Parterna främjar och fördjupar direkta personkontakter mellan parterna.

AVDELNING VIII: SAMARBETE PÅ OMRÅDET HÅLLBAR UTVECKLING, ENERGI OCH TRANSPORT

Artikel 43. Miljö och naturresurser. Parterna är överens om att samlivs om miljöfrågor, inbegripet hållbar förvaltning av naturresurser, i syfte att skydda miljön.

Artikel 44. Förbättring och skydd av folkhälsan samt regleringsfrågor. Parterna är överens om att förstärka sitt samarbete på hälsoområdet och främja utbyte av information och erfarenheter om hälsoskydd, smittsamma sjukdomar samt internationellt erkänd hälsopraxis och standarder på hälsoområdet.

Artikel 45. Klimatförändringen. Parterna erkänner att klimatförändringarna är ett världsomfattande och akut problem som kräver gemensamma insatser för att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till högst 2 grader Celsius jämfört med förindustriella nivåer. Parterna är överens om att samlivs på områden av gemensamt intresse, dock utan att det påverkar diskussionerna i andra forum.

Artikel 46. Katastrofriskhantering och civilskydd. Parterna erkänner behovet av att hantera riskerna för både inhemska och globala naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan och bekräftar sitt åtagande att samlivs på bilateral och multilateral nivå för att förbättra resultaten av katastrofriskhanteringen.

Artikel 47. Energi. Parterna ska bemöda sig om att öka samarbetet inom energisektorn inom ramen för sina befogenheter med sikte på att utarbeta strategier för att öka energitryggheten, utveckla global handel med och investeringar i energi, öka konkurrenskraften, främja användningen av förnybara energikällor och utveckling av energiteknik och energieffektivitet, genomföra sina internationella åtaganden som gäller fossila bränslen och utbyta bästa praxis vid prospektering och produktion av energi.

Artikel 48. Transport. Parterna ska samarbeta på alla relevanta områden av transportpolitiken i syfte att förbättra person- och godstransporterna, främja sjö- och flygsäkerheten, sjöfarts- och luftfartsskyddet och miljöskyddet samt effektivisera sina transportsystem. Dessutom strävar parterna efter att främja marknadstillträdet och investeringsmöjligheterna på luftfartsområdet, oinskränkt tillträde till de internationella sjöfartsmarknaderna och ömsesidigt erkännande av körkort för landbaserade motorfordon.

Artikel 49. Jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk. Parterna är överens om att främja samarbetet och dialogen när det gäller jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk bland annat inom jordbrukspolitik och hållbart skogsbruk.

Artikel 50. Fiske och havsfrågor. Parterna ska stärka sin dialog och sitt samarbete på områdena fiske och havsfrågor och strävar efter att främja långsiktigt bevarande och hållbar förvaltning av marina levande resurser, förebyggande och bekämpning av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske samt genomförandet av en ekosystembaserad strategi för förvaltning.

Artikel 51. Sysselsättning och sociala frågor. Parterna förstärker sitt samarbete på området sysselsättning och sociala frågor, konstaterar behovet av att stödja en globaliseringsprocess som främjar sysselsättning och fattigdomsminskning samt bekräftar sitt åtagande att respektera, främja och iakttä internationellt erkända standarder för arbete och sociala frågor.

AVDELNING IX: INSTITUTIONELL RAM

Artikel 52. Andra avtal eller arrangemang. Parterna kommer överens om möjligheten att komplettera ramavtalet genom att ingå särskilda avtal på de samarbetsområden som omfattas av avtalets tillämpningsområde. Ramavtalet och sådana särskilda avtal utgör en gemensam institutionell ram. Befintliga avtal och arrangemang mellan parterna är inte en del av den gemensamma institutionella ramen. Inget i detta avtal ska påverka eller föregripa tolkningen eller tillämpningen av andra avtal mellan parterna.

Artikel 53. Gemensam kommitté. Parterna är överens om att inrätta en gemensam kommitté och om dess medlemmar, sammanträden och uppgifter. Samråd ska hållas i den gemensamma kommittén i syfte att underlätta genomförandet av avtalet och bidra till uppnåendet av de allmänna målen för detta samt i syfte att bibehålla den övergripande samstämmigheten i förbindelserna. Dessutom ska den gemensamma kommittén arbeta för att lösa eventuella tvister som uppkommer vid tillämpningen eller tolkningen av avtalet samt granska information som en part lagt fram i enlighet med artikel 54. Den gemensamma kommittén ska fatta sina beslut genom enhällighet.

Artikel 54. Bestämmelser om genomförande och tvistlösning. Parterna kommer överens om skyldigheten att vidta alla åtgärder som krävs för att de ska fullgöra sina skyldigheter enligt avtalet och om de förfaranden som ska iakttas i de fall det uppstår meningsskiljaktigheter mellan parterna om tolkningen och tillämpningen av avtalet.

Enligt artikel 2.1 och artikel 8.1 i partnerskapsavtalet utgör parternas åtagande att respektera de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna och

rättsstatsprincipen och att bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen en av avtalets grundsatser I artikel 54.3 anges att om endera parten anser att den andra parten på ett särskilt allvarligt och väsentligt sätt har överträtt någon av dessa skyldigheter så kan parten vidta lämpliga åtgärder. Med lämpliga åtgärder avses enligt artikel 54.7 delvis eller fullständigt tillfälligt upphävande eller uppsägning av avtalet eller av andra särskilda avtal som ingår i den gemensamma institutionella ramen i enlighet med relevanta bestämmelser. Vid val av åtgärder ska dock sådana väljas som minst stör förbindelserna mellan parterna. De åtgärder som avser avtal som ingår i den gemensamma institutionella ramen ska stå i proportion till överträdelsen av skyldigheterna enligt partnerskapsavtalet, och ska vara i överensstämmelse med internationell rätt.

Den gemensamma kommittén ska fungera som ett forum för dialog och parterna ska göra sitt yttersta för att nå fram till en uppgörelse i godo om endera parten anser att en överträdelse av en skyldighet som gäller avtalets grundsatser har skett. Om den gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning inom 15 dagar från samrådets början, och senast 30 dagar från dagen för anmälan enligt punkt 3, ska frågan hänskjutas till samråd på ministernivå som ska hållas under en ytterligare period på upp till 15 dagar.

Om ingen ömsesidigt godtagbar lösning har nåtts inom 15 dagar från början av samråden på ministernivå, och senast 45 dagar från dagen för anmälan, får den anmälande parten besluta att vidta de lämpliga åtgärder som anmälts i enlighet med punkt 3. I unionen krävs enhällighet för ett beslut om tillfälligt upphävande. I Nya Zeeland fattas ett beslut om tillfälligt upphävande av Nya Zeelands regering i enlighet med landets lagar och andra författningar.

AVDELNING X: SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 55. Definitioner. I artikeln anges att i avtalet med ”parter” avses unionen eller dess medlemsstater, eller Europeiska unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan.

Artikel 56. Utlämnande av information. I artikeln konstateras att ingenting i detta avtal ska påverka nationella lagar och andra författningar eller unionsakter om allmänhetens tillgång till officiella handlingar. Ingenting i avtalet ska tolkas som ett krav på någon av parterna att lämna ut sådan information som parten inte anser det vara förenligt med dess väsentliga säkerhetsintressen att lämna ut.

Artikel 57. Ändring. I artikeln anges att avtalet får ändras genom skriftlig överenskommelse mellan parterna. Sådana ändringar ska träda i kraft den eller de dagar som överenskomms mellan parterna.

Artikel 58. Ikraftträdande, giltighet och anmälan. Parterna är överens om att avtalet träder i kraft den trettonde dagen efter den dag då parterna till varandra anmält att deras respektive rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta har avslutats. En sådan provisorisk tillämpning ska inledas den trettonde dagen efter den dag då både Nya Zeeland och unionen till varandra anmält att deras respektive interna förfaranden som är nödvändiga för en sådan provisorisk tillämpning har avslutats. Avtalet gäller tills vidare. Endera parten får säga upp avtalet genom att skriftligen anmäla det till den andra parten. Uppsägningen ska träda i kraft sex månader efter dagen för anmälan.

Artikel 59. Territoriell tillämpning. Parterna bekräftar att avtalet ska tillämpas på dels de territorier inom vilka fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt tillämpas, på de villkor som fastställs i de fördragen, dels på Nya Zeelands territorium, men inte ska omfatta Tokelau.

Artikel 60. *Giltiga texter.* I artikeln anges avtalets giltiga språk, vilka är samtliga EU-medlemsstaters språk.

2 Lagförslag

1 §. Genom paragrafen sätts de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen i kraft. Dessa bestämmelser specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen och om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

3 Ikraftträdande

Parterna godkänner avtalet i enlighet med sina respektive förfaranden. Avtalet träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då parterna till varandra anmält att deras respektive förfaranden som är nödvändiga för detta har avslutats. Vissa delar av avtalet tillämpas provisoriskt mellan EU och Nya Zeeland i avvaktan på att det träder i kraft. Artiklarna 3–5 samt artikel 53 i avtalet tillämpas provisoriskt med undantag av artikel 3.3 g och 3.3 h (EUT L 321, 29.11.2016, s. 1). Den provisoriska tillämpningen av avtalet börjar den trettioden dagen efter den dag då parterna till varandra anmält att deras respektive förfaranden som är nödvändiga har avslutats. Avtalet har tillämpats provisoriskt i enlighet med artikel 58.2 sedan den 12 januari 2017.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

I avtalet ingår bestämmelser om vissa samarbetsområden som rör områden som enligt 18 § i lagen om självstyrelse för Åland (1144/1991) hör till Ålands behörighet. Bestämmelser om sådana områden ingår åtminstone i artikel 40 som gäller utbildning, artikel 41 som gäller samarbete om kultur- och mediefrågor och om audiovisuella frågor, artikel 43 som gäller miljö- och naturresurser, artikel 44 som gäller hälsa, artikel 46 som gäller katastrofriskhantering och civilskydd, artikel 48 som gäller transport, artikel 49 som gäller jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk, artikel 50 som gäller fiske och havsfrågor och artikel 51 som gäller sysselsättning och socialpolitik. Åtminstone i artiklarna 40, 41, 44 och 46 ingår bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet. Följaktligen krävs det godkännande av Ålands lagting för att avtalet ska träda i kraft på Åland.

4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Behörighetsfördelningen mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna

Partnerskapsavtalet mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan, är till sin karaktär ett så kallat blandat avtal. Bestämmelserna i avtalet hör dels till medlemsstaternas, dels till unionens exklusiva behörighet eller till unionens och dess medlemsstaters delade behörighet. Enligt etablerad praxis godkänner riksdagen sådana avtal endast till den del de hör till Finlands behörighet (t.ex. GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd, GrUU 16/2004 rd och GrUU 24/2004 rd).

Behörighetsfördelningen i avtalet är inte entydig, eftersom det handlar om ett avtal mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och en tredje stat, å andra sidan, där förpliktelserna i avtalet gäller samarbete som hänför sig såväl till EU som till dess medlemsstater. Inte heller avtalsbestämmelserna anger behörighetsfördelningen.

Unionen kan anses ha exklusiv behörighet åtminstone i fråga om en del av bestämmelserna i artikel 14 (dialog om ekonomi, handel och investeringar), bestämmelserna i artikel 15 (sanitära och fytosanitära frågor), artikel 17 (tekniska handelshinder), artikel 18 (konkurrenspolitik), artikel 19 (offentlig upphandling) och artikel 20 (råvaror), en del av bestämmelserna i artikel 21 (immateriella rättigheter), en del av bestämmelserna i artikel 22 (tull), bestämmelserna i artikel 24 (öppenhet) och en del av bestämmelserna i artikel 25 (handel och hållbar utveckling). De övriga bestämmelserna i avtalet hör antingen till medlemsstaternas exklusiva behörighet eller till unionens och medlemsstaternas delade behörighet.

Bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens grundlagsfästa befogenhet alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse ska hänföras till området för lagstiftningen, 1) om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser, 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller, eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

I artikel 2.1 i avtalet konstateras det att respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella instrument på detta område, samt respekten för rättsstatsprincipen, utgör en av detta avtals grundsatser. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 45/2000 rd, GrUU 31/2001 rd) att generella och manifestbetonade bestämmelser, där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de mänskliga rättigheterna, inte påverkar innehållet i Finlands internationella förpliktelser eller förpliktelsernas omfattning när det gäller de mänskliga rättigheterna. Utskottet har dock ansett att bestämmelser av detta slag får en bindande verkan av en ny typ i och med det samråds- och sanktionsförfarande som ingår i avtalet och därför ska avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter anses höra till området för lagstiftningen (se GrUU 31/2001 rd).

I artikel 96 om samråds- och sanktionsförfarandet i det avtal som grundlagsutskottet behandlade i det sistnämnda utlåtandet nämndes uttryckligen att avbrytande av tillämpning av avtalet ska ses som en sista utväg att ta till när den ena parten har brutit mot avtalsbestämmelsen om demokratiska principer och rättsstatsprincipen, som definierats som en väsentlig beståndsdel i avtalet. I artikel 54.3 i det aktuella avtalet kommer parterna överens om att den ena parten i ett sådant fall kan vidta 'lämpliga åtgärder', vilka enligt artikel 54.7 avser delvis eller fullständigt tillfälligt upphävande eller uppsägning av detta avtal eller av andra särskilda avtal som ingår i den gemensamma institutionella ramen. Därför anser regeringen att tillämpning av bestämmelserna i artikel 54 kan leda till att artikel 2.1, som har definierats som en väsentlig del av avtalet, får den nya typ av bindande verkan som grundlagsutskottet avser i sitt utlåtande (se GrUU 31/2001 rd), och därför bör avtalets bestämmelser om mänskliga rättigheter anses höra till området för lagstiftningen.

Också artikel 8.1 om bekämpning av spridning av massförstörelsevapen har definierats som en väsentlig del av avtalet. Överträdelse av denna avtalsbestämmelse är ett väsentligt avtalsbrott, vilket möjliggör tillämpning av tvistlösnings- och sanktionsförfarandet enligt artikel 54 i avtalet. Följaktligen kan bestämmelsen i ljuset av motiveringarna i det föregående stycket bedömas ha sådan bindande verkan som avses i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 31/2001 rd och bör därmed anses höra till området för lagstiftningen.

I artikel 8.2 b förpliktas parterna också att upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll, inklusive där innefattade straffrättsliga påföljder för försummelser. Av 80 § i grundlagen följer att bestämmelser som gäller individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag. Av 8 § i grundlagen följer att straffbara handlingar och straffet för dem ska föreskrivas på lagnivå. Följaktligen hör avtalsbestämmelsen i fråga, som förpliktar parterna att upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll inklusive straffrättsliga påföljder, till området för lagstiftningen. Denna avtalsbestämmelse kräver dock inga nationella lagstiftningsåtgärder. Det har också utfärdats nationella bestämmelser om exportkontroll på lagnivå i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012).

Till området för lagstiftningen hör med avseende på artikel 35 om migration och asyl punkt 2 där det föreskrivs om parternas skyldighet att återta sina medborgare som irreguljärt uppehåller sig på den andra partens territorium och där det ytterligare föreskrivs om parternas skyldighet att utfärda lämpliga identitetshandlingar för sina medborgare för återtagandet. Enligt grundlagens 9 § 3 mom. får finska medborgare inte hindras att resa in i landet och enligt 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag. En utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Bestämmelser om handlingar som utfärdas för styrkande av rätten att resa finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om utfärdande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Denna punkt innehåller följaktligen bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. De nämnda punkterna förutsätter inte några ändringar av lagstiftningen.

I artikel 36.1–36.3 om konsulärt skydd som utövas av diplomatiska och konsulära myndigheter föreskrivs det att parterna godtar att alla EU-medlemsstater får utöva konsulärt skydd i Nya Zeeland på en annan medlemsstats vägnar och att Nya Zeeland får utöva konsulärt skydd på ett tredjelands vägnar och att tredjeländer får utöva konsulärt skydd på Nya Zeelands vägnar i EU och dess medlemsstater. Artikeln innehåller också en bestämmelse om att utesluta alla krav på anmälan eller medgivande som annars skulle kunna gälla vid utövandet av konsulärt skydd på en annan stats vägnar. Regleringen av konsulär verksamhet som utövas i Finland av andra stater baserar sig direkt på bestämmelserna i Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 49–50/1980). Konventionen har satts i kraft genom lag. Bestämmelser om konsulära tjänster som tillhandahålls av diplomatiska och konsulära beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation finns också i lagen om konsulära tjänster (498/1999). Artikel 36.1–36.3 i partnerskapsavtalet hör således till området för lagstiftningen. De nämnda punkterna förutsätter inte några ändringar av lagstiftningen.

De övriga bestämmelserna i avtalet är främst generella förpliktelser som avser samarbete och som enligt etablerad praxis inte anses inverka på innehållet i eller omfattningen av Finlands internationella förpliktelser.

4.2 Behandlingsordning

Avtalet innehåller inga bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller i 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

riksdagen godkänner det i Bryssel den 5 oktober 2016 upprättade partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan, till den del det hör till Finlands behörighet.

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 5 oktober 2016 upprättade partnerskapsavtalet om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan, gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i avtalet och om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 18 maj 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Utrikesminister Timo Soini

Fördragstext

**PARTNERSKAPSAVTAL OM FÖRBINDELSER OCH SAMARBETE MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN, OCH NYA ZEE-
LAND, Å ANDRA SIDAN**

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad unionen,

och

KONUNGARIKET BELGIEN,
REPubLIKEN BULGARIEN,
REPubLIKEN TJECKIEN,
KONUNGARIKET DANMARK,
FÖRBUNDSREPubLIKEN TYSKLAND,
REPubLIKEN ESTLAND,
IRLAND,
REPubLIKEN GREKLAND,
KONUNGARIKET SPANIEN,
REPubLIKEN FRANKRIKE,
REPubLIKEN KROATIEN,
REPubLIKEN ITALIEN,
REPubLIKEN CYPERN,
REPubLIKEN LETTLAND,
REPubLIKEN LITAUEN,
STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,
UNGERN,
REPubLIKEN MALTA,
KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,
REPubLIKEN ÖSTERRIKE,
REPubLIKEN POLEN,
REPubLIKEN PORTUGAL,
RUMÄNIEN,
REPubLIKEN SLOVENIEN,
REPubLIKEN SLOVAKIEN,
REPubLIKEN FINLAND,
KONUNGARIKET SVERIGE,
FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

medlemsstater i Europeiska unionen, nedan kallade medlemsstaterna,

å ena sidan,

och

NYA ZEELAND,

å andra sidan,

nedan kallade parterna,

SOM ERKÄNNER sina gemensamma värderingar och nära historiska, politiska, ekonomiska och kulturella band,

SOM VÄLKOMNAR de framsteg som har gjorts när det gäller utvecklingen av ömsesidigt fördelaktiga förbindelser sedan antagandet av den gemensamma förklaringen om förbindelser och samarbete mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland den 21 september 2007,

SOM BEKRÄFTAR sitt åtagande när det gäller målen och principerna i Förenta nationernas stadga (nedan kallad FN-stadgan) och när det gäller att stärka Förenta nationernas (FN) roll,

SOM BEKRÄFTAR sitt engagemang för de demokratiska principerna och mänskliga rättigheterna enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella människorättsinstrument, samt för rättsstatsprincipen och principen om god samhällsstyrning,

SOM ERKÄNNER den nyzeeländska regeringens särskilda åtagande när det gäller principerna i Waitangifördraget,

SOM BETONAR den vittomspännande karaktär som förbindelserna mellan parterna har och vikten av att tillhandahålla en sammanhängande ram för att främja utvecklingen av dessa förbindelser,

SOM UTTRYCKER sin gemensamma vilja att föra upp förbindelserna mellan parterna på nivå för ett fördjupat partnerskap,

SOM BEKRÄFTAR sin önskan att fördjupa och utveckla sin politiska dialog och sitt samarbete,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att befästa, fördjupa och diversifiera samarbetet på områden av gemensamt intresse, på bilateral, regional och global nivå och till ömsesidig nytta,

SOM ÄR MEDVETNA OM behovet av ett närmare samarbete på områdena rättvisa, frihet och säkerhet,

SOM ÄR MEDVETNA OM sin önskan att främja hållbar utveckling, i dess ekonomiska, sociala och miljörelaterade dimensioner,

SOM VIDARE ÄR MEDVETNA OM sitt gemensamma intresse av att främja ömsesidig förståelse och starka förbindelser mellan människor, bland annat genom turism, ömsesidiga arrangemang som gör det möjligt för unga människor att besöka andra länder och att börja arbeta och studera samt andra kortare besök,

SOM BEKRÄFTAR sitt starka engagemang för att främja ekonomisk tillväxt, global ekonomisk styrning, finansiell stabilitet och effektiv multilateralism,

SOM BEKRÄFTAR sitt åtagande att samarbeta för att främja internationell fred och säkerhet,

SOM BYGGER PÅ de avtal som slutits mellan unionen och Nya Zeeland, särskilt när det gäller krishantering, vetenskap och teknik, luftfart, förfaranden för bedömning av överensstämmelse samt sanitära åtgärder,

SOM NOTERAR att om parterna, inom ramen för detta avtal, beslutar att ingå särskilda avtal på området med frihet, säkerhet och rättvisa som ingås av unionen enligt avdelning V i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, är bestämmelserna i sådana framtida avtal inte bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida inte unionen tillsammans med Förenade kungariket och/eller Irland när det gäller deras respektive tidigare bilaterala förbindelser, underrättar Nya Zeeland om att Förenade kungariket och/eller Irland har blivit bundna av sådana avtal som en del av unionen i enlighet med protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Likaså är alla därpå följande unionsinterna åtgärder som antas i enlighet med ovan nämnda avdelning V för att genomföra detta avtal inte bindande för Förenade kungariket och/eller Irland, såvida de inte har meddelat att de önskar delta eller godta sådana åtgärder i enlighet med protokoll nr 21. Parterna konstaterar även att sådana framtida avtal eller unionsinterna åtgärder omfattas av protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till dessa fördrag.

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Avtalets syfte

Syftet med detta avtal är att upprätta ett fördjupat partnerskap mellan parterna och att fördjupa och utöka samarbetet på områden av ömsesidigt intresse, på grundval av gemensamma värderingar och gemensamma principer, bland annat genom att intensifiera dialogen på hög nivå.

Artikel 2

Grundval för samarbetet

1. Parterna bekräftar sitt engagemang för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning.

Respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och andra relevanta internationella instrument på detta område, samt respekten för rättsstatsprincipen, ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en av detta avtals grundsatser.

2. Parterna bekräftar sitt engagemang för FN-stadgan och de gemensamma värderingar som kommer till uttryck i denna.

3. Parterna bekräftar sitt engagemang för att främja hållbar utveckling och tillväxt i alla dess dimensioner, för att bidra till uppnåendet av internationellt överenskomna utvecklingsmål och för att samarbeta i syfte att möta globala utmaningar på miljöområdet, inbegripet klimatförändringarna.

4. Parterna betonar sitt gemensamma engagemang för den vittomspännande karaktären hos deras bilaterala förbindelser och för en breddning och fördjupning av dessa förbindelser även genom ingående av särskilda avtal eller arrangemang.

5. Genomförandet av detta avtal ska grundas på principerna om dialog, ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap, samförstånd och respekt för internationell rätt.

Artikel 3

Dialog

1. Parterna är överens om att fördjupa sin regelbundna dialog på alla områden som omfattas av detta avtal för att dess syfte ska uppfyllas.

2. Dialogen mellan parterna ska föras genom kontakter, utbyten och överläggningar på alla nivåer, särskilt i följande former:

a) Möten på stats- och regeringschefsnivå, som ska hållas regelbundet när parterna anser det nödvändigt.

b) Samråd och besök på ministernivå, som ska hållas vid sådana tillfällen och på sådana platser som bestäms av parterna.

c) Samråd på utrikesministernivå, som ska hållas regelbundet, om möjligt årligen.

d) Möten mellan tjänstemän på högre nivå för samråd om frågor av ömsesidigt intresse eller genomgångar och samarbete om viktigare inhemska eller internationella skeenden.

e) Sektorsdialoger om frågor av gemensamt intresse.

f) Delegationsutbyten mellan Europaparlamentet och det nyzeeländska parlamentet.

Artikel 4

Samarbete i regionala och internationella organisationer

Parterna förbinder sig att samarbeta genom att utbyta åsikter om politiska frågor av ömsesidigt intresse, och, när så är lämpligt, utbyta information om ståndpunkter i regionala och internationella forum och organisationer.

AVDELNING II

POLITISK DIALOG OCH SAMARBETE OM UTRIKESPOLITIK OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Artikel 5

Politisk dialog

Parterna är överens om att utöka sin regelbundna politiska dialog på alla nivåer, särskilt i syfte att diskutera frågor av gemensamt intresse som omfattas av denna avdelning och stärka sin gemensamma strategi i internationella frågor. Parterna är överens om att begreppet politisk dialog i denna avdelning ska avse utbyten och samråd, formella eller informella, på alla förvaltningsnivåer.

Artikel 6

Engagemang för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen

I syfte att främja parternas gemensamma engagemang för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen är parterna överens om att

- a) främja grundläggande principer om demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och rättsstaten, bland annat i multilaterala forum, och
- b) samarbeta om och vid behov samordna det praktiska arbetet till stöd för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen, även i tredjeländer.

Artikel 7

Krishantering

Parterna bekräftar sitt åtagande att främja internationell fred och säkerhet, bland annat genom avtalet mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland om fastställande av en ram för Nya Zeelands deltagande i Europeiska unionens krishanteringsinsatser, som undertecknades i Bryssel den 18 april 2012.

Artikel 8

Bekämpning av spridning av massförstörelsevapen

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, såväl till statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell fred och säkerhet. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta och på nationell nivå till fullo genomföra sina befintliga förpliktelser enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning och andra relevanta internationella förpliktelser. Parterna är överens om att samarbeta i och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen. Parterna är överens om att denna bestämmelse utgör en av grundsatserna i detta avtal.
2. Parterna är dessutom överens om att samarbeta om och bidra till att förebygga spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att
 - a) när så är lämpligt vidta åtgärder för att underteckna, ratificera eller ansluta sig till alla andra relevanta internationella instrument och till fullo genomföra dem,
 - b) upprätthålla ett effektivt system för nationell exportkontroll, som inbegriper kontroller för såväl export som transitering av varor med koppling till massförstörelsevapen, däribland kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden i samband med massförstörelsevapen och som inbegriper effektiva sanktioner i fall då reglerna för exportkontroll överträds.
3. Parterna är överens om att upprätta en regelbunden politisk dialog om dessa frågor.

Artikel 9

Handeldvapen och lätta vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och spridning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering, lagring med otillräcklig säkerhet och okontrollerad spridning av sådana vapen fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot internationell fred och säkerhet.
2. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta och fullgöra sina respektive skyldigheter att bekämpa illegal handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, inom ramen för befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt sina åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området, såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av illegal handel med handeldvapen och lätta vapen.
3. Parterna åtar sig att samarbeta och säkerställa samordning och komplementaritet i sina ansträngningar för att bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, på global, regional, subregional och nationell nivå och är överens om att upprätta en regelbunden politisk dialog om dessa frågor.

Artikel 10

Internationella brottmålsdomstolen

1. Parterna bekräftar att de allvarligaste brott som angår det internationella samfundet som helhet inte bör förbli ostraffade och att åtal bör säkerställas genom åtgärder på antingen in-hemsk eller internationell nivå, bland annat genom Internationella brottmålsdomstolen.
2. I syfte att främja stärkandet av fred och internationell rättvisa bekräftar parterna ånyo sin fasta föresats att
 - a) vidta åtgärder för att genomföra Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (nedan kallad Romstadgan) och, när så är lämpligt, tillhörande instrument,
 - b) utbyta erfarenheter med regionala partner när det gäller antagande av de rättsliga anpassningar som krävs för att Romstadgan ska kunna ratificeras och genomföras, och
 - c) samarbeta för att främja målet om Romstadgans universalitet och integritet.

Artikel 11

Terrorismbekämpning

1. Parterna bekräftar den vikt de fäster vid bekämpning av terrorism i full överensstämmelse med rättsstatsprincipen och internationell rätt, särskilt FN-stadgan, relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, människorättslagstiftning, flyktingrätt och internationell humanitär rätt.
2. Inom denna ram och med beaktande av FN:s globala strategi för terrorismbekämpning som ingår i FN:s generalförsamlings resolution 60/288 av den 8 september 2006, är parterna överens om att samarbeta för att förebygga och bekämpa terrorism, särskilt på följande sätt:
 - a) Inom ramen för ett fullständigt genomförande av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1267, 1373 och 1540 och andra relevanta FN-resolutioner och internationella instrument.
 - b) Genom att utbyta information om terroristgrupper och deras stödnätverk i enlighet med tillämplig internationell och nationell rätt.
 - c) Genom att utbyta åsikter om
 - i) medel och metoder för att bekämpa terrorism, bland annat på det tekniska området och utbildningsområdet,
 - ii) förebyggande av terrorism, och
 - iii) bästa praxis i fråga om skydd för de mänskliga rättigheterna vid bekämpning av terrorism.

d) Genom att samarbeta för att fördjupa det internationella samförståndet om bekämpningen av terrorism och om ett regelverk för den, och genom att arbeta för att snarast möjligt nå en överenskommelse om den övergripande konventionen om internationell terrorism som ska komplettera de befintliga FN-instrumenten för terrorismbekämpning.

e) Genom att främja samarbete mellan FN-medlemsstater för att med alla lämpliga medel verkningsfullt genomföra FN:s globala strategi för terrorismbekämpning.

3. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller de internationella standarder som fastställts av arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) i syfte att bekämpa finansiering av terrorism.

4. Parterna bekräftar sitt åtagande att samarbeta för att tillhandahålla stöd för kapacitetsuppbyggnad för bekämpning av terrorism till andra stater som behöver resurser och expertis för att förebygga och reagera på terroristverksamhet, bland annat inom ramen för det globala forumet för terroristbekämpning.

AVDELNING III

SAMARBETE OM GLOBAL UTVECKLING OCH HUMANITÄRT BISTÅND

Artikel 12

Utveckling

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att stödja en hållbar utveckling i utvecklingsländerna för att minska fattigdomen och bidra till en säkrare och rättvisare värld med större välbefinnande.

2. Parterna erkänner värdet av att samarbeta för att öka utvecklingsverksamhetens effekt, räckvidd och inflytande, bland annat i Stilla-havsområdet.

3. För detta ändamål åtar sig parterna att

a) utbyta åsikter och vid behov samordna sina ståndpunkter om utvecklingsfrågor i regionala och internationella forum för att främja en inkluderande och hållbar tillväxt för mänsklig utveckling, och

b) utbyta information om sina respektive utvecklingsprogram och vid behov samordna insatser i länderna för att öka deras inverkan på hållbar utveckling och fattigdomsutrotning.

Artikel 13

Humanitärt bistånd

Parterna bekräftar sitt gemensamma åtagande när det gäller humanitärt bistånd och ska sträva efter att vidta samordnade åtgärder på lämpligt sätt.

AVDELNING IV

SAMARBETE OM EKONOMI OCH HANDEL

Artikel 14

Dialog om ekonomi, handel och investeringar

1. Parterna är fast beslutna att föra dialog och samarbeta på områden som har samband med ekonomi, handel och investeringar i syfte att underlätta de bilaterala handels- och investeringsflödena. Samtidigt erkänner parterna vikten av att uppnå detta genom ett regelbaserat multilateralt handelssystem och bekräftar därför sitt åtagande att samarbeta inom Världshandelsorganisationen (WTO) för att uppnå ytterligare liberalisering av handeln.
2. Parterna är överens om att främja utbyte av information och erfarenheter om sin makroekonomiska politik och sina makroekonomiska trender, inbegripet utbyte av information om samordning av ekonomisk politik inom ramen för regionalt ekonomiskt samarbete och regional integration.
3. Parterna ska föra en omfattande dialog som syftar till att främja handeln med varor, inklusive jordbruksråvaror och andra råvaror, råmaterial, färdiga varor och produkter med högt förädlingsvärde. Parterna inser att ett öppet, marknadsbaserat tillvägagångssätt är det bästa sättet att skapa förutsättningar som gynnar investeringar i produktionen av och handeln med sådana produkter och att främja en effektiv fördelning och användning av sådana produkter.
4. Parterna ska föra en omfattande dialog som syftar till att främja den bilaterala handeln med tjänster och utbyta information och erfarenheter om sina respektive tillsynssystem. Parterna är också överens om att intensifiera samarbetet i syfte att förbättra redovisnings-, revisions-, tillsyns- och regleringssystemen för banksektorn, försäkringssektorn och andra delar av den finansiella sektorn.
5. Parterna ska främja utveckling av ett attraktivt och stabilt klimat för ömsesidiga investeringar genom en dialog som syftar till att stärka den ömsesidiga förståelsen och samarbetet om investeringsfrågor, genom att utforska mekanismer för att underlätta investeringsflödena och främja stabila, tydliga och öppna regler för investerare.
6. Parterna ska hålla varandra underrättade om utvecklingen vad gäller bilateral och internationell handel, investeringar och handelsrelaterade aspekter av annan politik, bland annat sina politiska strategier och agendor i fråga om frihandelsavtal samt regleringsfrågor med potentiell inverkan på handel och investeringar på bilateral nivå.
7. Dialogen och samarbetet om handel och investeringar kommer att genomföras genom bland annat följande:

a) En årlig handelspolitisk dialog mellan tjänstemän på högre nivå, kompletterad med minis-termöten om handel, när parterna så fastställer.

b) En årlig dialog om handel med jordbruksprodukter.

c) Andra sektoriella utbyten, när parterna så fastställer.

8. Parterna förbinder sig att samarbeta för att trygga villkoren för och främja en ökning av den ömsesidiga handeln och de ömsesidiga investeringarna, bland annat genom att förhandla fram nya avtal, när så är möjligt.

Artikel 15

Sanitära och fytosanitära frågor

1. Parterna är överens om att stärka samarbetet om sanitära och fytosanitära frågor inom ramen för WTO-avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder och Codex Alimentarius-kommissionen, Världsorganisationen för djurhälsa (OIE) och relevanta internationella och regionala organisationer som verkar inom ramen för den internationella växtskyddskonventionen (IPPC). Ett sådant samarbete ska syfta till att förstärka den ömsesidiga förståelsen av respektive parts sanitära och fytosanitära åtgärder och underlätta handeln mellan parterna och kan omfatta följande:

a) Informationsutbyte.

b) Importkrav på den andra partens hela territorium.

c) Kontroller av hela eller delar av de inspektions- och certifieringssystem som den andra partens myndigheter använder i enlighet med Codex Alimentarius, OIE:s och IPPC:s tillämpliga internationella normer för bedömningen av sådana system.

d) Erkännande av skadegörfria och sjukdomsfria områden och områden med låg förekomst av skadegörare eller sjukdomar.

2. För detta ändamål åtar sig parterna att dra full nytta av befintliga instrument såsom avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Nya Zeeland om sanitära åtgärder som tillämpas inom handeln med levande djur och animaliska produkter, som undertecknades i Bryssel den 17 december 1996, och att samarbeta i lämpliga bilaterala forum om andra sanitära och fytosanitära frågor som inte omfattas av det avtalet.

Artikel 16

Djurskydd

Parterna bekräftar också vikten av att bibehålla den ömsesidiga förståelsen och samarbetet om djurskyddsfrågor, och kommer att fortsätta att utbyta information och samarbeta inom Europe-

iska kommissionens samarbetsforum för djurskyddsfrågor och de behöriga myndigheterna i Nya Zeeland samt att nära samarbeta inom OIE i dessa frågor.

Artikel 17

Tekniska handelshinder

1. Parterna delar åsikten att ökad kompatibilitet mellan standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse är en viktig faktor för att underlätta handeln med varor.
2. Parterna erkänner sitt gemensamma intresse av att minska tekniska handelshinder och är överens om att samarbeta inom ramen för WTO-avtalet om tekniska handelshinder och genom avtalet om ömsesidigt erkännande av bedömning av överensstämmelse mellan Europeiska gemenskapen och Nya Zeeland, som undertecknades i Wellington den 25 juni 1998.

Artikel 18

Konkurrenspolitik

Parterna bekräftar sitt åtagande att främja konkurrens i den ekonomiska verksamheten genom sina respektive lagar och andra författningar. Parterna är överens om att utbyta information om konkurrenspolitik och relaterade frågor och att förstärka samarbetet mellan sina respektive konkurrensmyndigheter.

Artikel 19

Offentlig upphandling

1. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller öppna och tydliga ramar för offentlig upphandling som, i överensstämmelse med deras internationella förpliktelser, främjar valuta för pengarna, konkurrensutsatta marknader och icke-diskriminerande inköpsrutiner och därmed ökar handeln mellan parterna.
2. Parterna är överens om att ytterligare stärka sitt samråd, samarbete och utbyte av erfarenheter och bästa praxis på området för offentlig upphandling när det gäller frågor av gemensamt intresse, bland annat deras respektive regelverk.
3. Parterna är överens om att undersöka möjligheterna att ytterligare främja tillträdet till varandras marknader för offentlig upphandling och utbyta åsikter om åtgärder och praxis som skulle kunna påverka handeln kring offentlig upphandling mellan parterna negativt.

Artikel 20

Råvaror

1. Parterna kommer att stärka samarbetet om frågor som rör råvaror genom bilateral dialog eller i relevanta multilaterala sammanhang eller internationella institutioner, på begäran av endera parten. Samarbetet ska särskilt syfta till att undanröja hinder för handeln med råvaror, stärka en regelbaserad global ram för handel med råvaror och främja öppenhet på världsmarknaderna för råvaror.

2. Samarbetet kan bland annat omfatta följande frågor:

- a) Frågor om utbud och efterfrågan, bilaterala handels- och investeringsfrågor samt frågor av intresse som härrör från internationell handel.
- b) Tariffära och icke-tariffära handelshinder för råvaror, tillhörande tjänster och investeringar.
- c) Parternas regelverk.
- d) Bästa praxis i fråga om hållbar utveckling inom gruvindustrin, inbegripet strategier för mineraler, fysisk planering och tillståndsförfaranden.

Artikel 21

Immateriella rättigheter

1. Parterna bekräftar betydelsen av sina rättigheter och skyldigheter i fråga om immateriella rättigheter, inbegripet upphovsrätt och närstående rättigheter, varumärken, geografiska beteckningar, mönster och patent, och säkerställandet av skyddet av dessa, i enlighet med de strängaste internationella normer som parterna ansluter sig till.

2. Parterna är överens om att utbyta information och erfarenheter om frågor som rör immateriella rättigheter, bland annat följande:

- a) Praxis avseende samt främjande, spridning, rationalisering, förvaltning, harmonisering, skydd och effektiv tillämpning av immateriella rättigheter.
- b) Förebyggande av överträdelser av immateriella rättigheter.
- c) Kampen mot varumärkesförfälskning och pirattillverkning, genom lämpliga former av samarbete.
- d) Verksamheten i de organ som ansvarar för skydd och säkerställande av skyddet av immateriella rättigheter.

3. Parterna är överens om att utbyta information och främja dialog om skydd av genetiska resurser, traditionell kunskap och folklöre.

Artikel 22

Tull

1. Parterna ska stärka samarbetet i tullfrågor, inbegripet förenklade handelsprocedurer, med sikte på att ytterligare förenkla och harmonisera tullförfarandena och främja gemensamma åtgärder inom ramen för relevanta internationella initiativ.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra former av samarbete som föreskrivs inom ramen för detta avtal ska parterna överväga möjligheten att ingå avtal om instrument om tull-samarbete och ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.

Artikel 23

Samarbete i skattefrågor

1. För att stärka och utveckla ekonomin och samtidigt ta hänsyn till behovet av att utarbeta ett lämpligt regelverk erkänner parterna principerna om god förvaltning på skatteområdet, dvs. öppenhet, utbyte av information och sund skattekonkurrens, och förbinder sig att genomföra dessa principer.
2. I överensstämmelse med sina respektive befogenheter kommer parterna därför att arbeta för att förbättra det internationella samarbetet på skatteområdet, underlätta rättmätig skatte-uppbörd och utarbeta åtgärder för ett effektivt genomförande av de principer om god förvaltning som anges i punkt 1.

Artikel 24

Öppenhet

Parterna erkänner betydelsen av öppenhet och korrekta rättsförfaranden i förvaltningen av sina lagar och andra författningar som rör handel, och bekräftar därför sina åtaganden enligt WTO-avtalen, inbegripet artikel X i allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 och artikel III i allmänna tjänstehandelsavtalet.

Artikel 25

Handel och hållbar utveckling

1. Parterna erkänner det bidrag till målet hållbar utveckling som kan ges genom att främja ömsesidigt stödjande handels-, miljö- och arbetsmarknadspolitik och bekräftar sitt engagemang för att främja global och bilateral handel och globala och bilaterala investeringar på ett sådant sätt att det bidrar till detta mål.

2. Parterna erkänner vardera partens rättighet att fastställa den egna inhemska nivån för miljö- och arbetarskydd samt att anta eller ändra sin egen relevanta lagstiftning och politik, i enlighet med sina åtaganden i fråga om internationellt erkända normer och avtal.
3. Parterna erkänner att det är olämpligt att främja handel eller investeringar genom att sänka eller erbjuda sig att sänka skyddsnivåerna i den inhemska miljö- eller arbetslagstiftningen. Parterna erkänner att det också är olämpligt att använda lagstiftning, politik och praxis på miljö- och arbetsmarknadsområdet för handelsprotektionistiska ändamål.
4. Parterna ska utbyta information och erfarenheter om sina åtgärder för att främja samstämmighet och ömsesidigt stöd mellan handels- och miljörelaterade och sociala mål, bland annat på områden såsom företagens sociala ansvar, miljövaror och miljötjänster, klimativänliga produkter och tekniker samt system för hållbar utveckling, samt om de andra aspekter som anges i avdelning VIII, och ska stärka dialogen och samarbetet om frågor som rör hållbar utveckling som kan uppstå inom ramen för handelsförbindelserna.

Artikel 26

Dialog med det civila samhället

Parterna ska uppmuntra dialog mellan statliga och icke-statliga organisationer, såsom fackföreningar, arbetsgivarorganisationer, näringslivssammanslutningar, industri- och handelskammare, i syfte att främja handel och investeringar på områden som är av gemensamt intresse.

Artikel 27

Företagssamarbete

Parterna ska uppmuntra nära kontakter mellan företag och stärka kopplingarna mellan myndigheter och näringslivet genom åtgärder som inbegriper företag, bland annat i samband med Asien–Europa-mötet (Asem).

Samarbetet ska särskilt syfta till att förbättra konkurrenskraften för små och medelstora företag.

Artikel 28

Turism

Parterna inser värdet av turism för att fördjupa den ömsesidiga förståelsen och uppskattningen mellan folken i unionen och Nya Zeeland och de ekonomiska fördelarna av ökad turism och är därför överens om att samarbeta i syfte att öka turismen i båda riktningarna mellan unionen och Nya Zeeland.

AVDELNING V

SAMARBETE OM RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET

Artikel 29

Rättsligt samarbete

1. Parterna är överens om att utveckla samarbetet på det civilrättsliga och handelsrättsliga området, särskilt när det gäller att förhandla fram och ratificera samt genomföra multilaterala konventioner om civilrättsligt samarbete, inbegripet konventionerna från Haagkonferensen för internationell privaträtt om internationellt rättsligt samarbete och internationella tvister samt skydd av barn.

2. I fråga om straffrättsligt samarbete ska parterna fortsätta att ägna sig åt frågor om ömsesidig rättslig hjälp, i enlighet med relevanta internationella instrument.

Om så är lämpligt kan detta omfatta anslutning till och genomförande av FN:s relevanta instrument. Det kan också i förekommande fall omfatta stöd till Europarådets relevanta instrument och samarbete mellan de behöriga nyzeeländska myndigheterna och Eurojust.

Artikel 30

Samarbete på det brottsbekämpande området

Parterna är överens om att ha ett samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, byråer och avdelningar och att bidra till att motverka och undanröja hot från gränsöverskridande brottslighet och terrorism som berör bägge parter. Samarbetet mellan myndigheterna, byråerna och avdelningarna med ansvar för brottsbekämpning kan ta formen av ömsesidigt bistånd i utredningar, utbyte av utredningsmetoder, gemensam utbildning och fortbildning av tjänstemän inom brottsbekämpande myndigheter och andra typer av gemensam verksamhet och gemensamt bistånd som fastställs i samförstånd mellan parterna.

Artikel 31

Bekämpning av organiserad brottslighet och korruption

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att samarbeta om att förebygga och bekämpa gränsöverskridande organiserad, ekonomisk och finansiell brottslighet, korruption och förfalskning samt olagliga transaktioner genom att till fullo uppfylla sina nuvarande ömsesidiga internationella förpliktelser på detta område, bland annat de som gäller ett effektivt samarbete för att återkräva tillgångar eller medel som härrör från korruptionshandlingar.

2. Parterna ska främja genomförandet av FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, som antogs den 15 november 2000.

3. Parterna ska också främja genomförandet av FN:s konvention mot korruption, som antogs den 31 oktober 2002, med beaktande av principerna om öppenhet och deltagande från det civila samhället.

Artikel 32

Narkotikabekämpning

1. Parterna ska, inom ramen för sina befogenheter och sin behörighet, samarbeta för att sörja för en balanserad och integrerad hållning i narkotikafrågor.
2. Parterna ska samarbeta med sikte på att upplösa gränsöverskridande kriminella nätverk som ägnar sig åt narkotikasmuggling, bland annat genom utbyte av information, utbildning eller utbyte av bästa praxis, inbegripet särskilda utredningsmetoder. En särskild insats ska göras för att bekämpa att brottslingar tränger in i den lagliga ekonomin.

Artikel 33

Bekämpning av it-brottslighet

1. Parterna ska stärka samarbetet för att förebygga och bekämpa högteknologisk brottslighet, it-brottslighet och elektronisk brottslighet samt spridning av olagligt innehåll, inbegripet innehåll som rör terrorism och material med sexuella övergrepp mot barn, via internet genom att utbyta information och praktiska erfarenheter i överensstämmelse med nationell lagstiftning och internationella skyldigheter när det gäller mänskliga rättigheter.
2. Parterna ska utbyta information om utbildning av utredare av it-brott, utredning av it-brott och digital forensisk vetenskap.

Artikel 34

Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

1. Parterna bekräftar behovet av att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta intäkter från alla former av brottslig verksamhet, inbegripet narkotikahandel och korruption, samt för att bekämpa finansiering av terrorism. Samarbetet omfattar återkrävandet av tillgångar eller medel som härrör från brottslig verksamhet.
2. Parterna ska utbyta relevanta upplysningar inom ramen för respektive lagstiftning och vidta lämpliga åtgärder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med de standarder som antagits av relevanta internationella organ som är verksamma på detta område, såsom FATF.

Artikel 35

Migration och asyl

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att samarbeta och utbyta åsikter i frågor som rör migration, bland annat irreguljär invandring, människohandel, asyl, integration, arbetskraftens rörlighet och utveckling, viseringar, dokumentsäkerhet, biometri och gränsförvaltning.

2. Parterna är överens om att samarbeta för att förebygga och kontrollera irreguljär invandring. För detta ändamål ska följande gälla:

a) Nya Zeeland ska på begäran av en medlemsstat utan vidare formaliteter återta medborgare i Nya Zeeland som uppehåller sig irreguljärt på medlemsstatens territorium.

b) Varje medlemsstat ska på begäran av Nya Zeeland utan vidare formaliteter återta medborgare i medlemsstaten som uppehåller sig irreguljärt på Nya Zeelands territorium.

I överensstämmelse med sina internationella skyldigheter, inbegripet enligt konventionen angående internationell civil luftfart, som undertecknades den 7 december 1944, ska medlemsstaterna och Nya Zeeland förse sina medborgare med lämpliga identitetshandlingar för sådana ändamål.

3. Parterna ska på endera partens begäran undersöka möjligheten att sluta ett avtal mellan Nya Zeeland och unionen om återtagande i enlighet med artikel 52.1 i det här avtalet. Detta avtal kommer att ta hänsyn till lämpliga arrangemang för tredjelandsmedborgare och statslösa personer.

Artikel 36

Konsulärt skydd

1. Nya Zeeland godtar att de diplomatiska och konsulära myndigheterna för i Nya Zeeland företrädde medlemsstater får utöva konsulärt skydd i Nya Zeeland på de medlemsstaters vägnar som inte har tillgänglig ständig representation i Nya Zeeland.

2. Unionen och medlemsstaterna godtar att Nya Zeelands diplomatiska och konsulära myndigheter får utöva konsulärt skydd på ett tredjelands vägnar och att tredjeländer får utöva konsulärt skydd på Nya Zeelands vägnar i unionen på platser där Nya Zeeland eller det berörda tredjelandet inte har tillgänglig ständig representation.

3. Punkterna 1 och 2 syftar till att utesluta alla krav på anmälan eller medgivande som annars skulle kunna gälla.

4. Parterna är överens om att underlätta en dialog om konsulära frågor mellan sina respektive behöriga myndigheter.

Artikel 37

Skydd av personuppgifter

1. Parterna är överens om att samarbeta för att främja sina förbindelser efter Europeiska kommissionens beslut om ett adekvat skydd av personuppgifter i Nya Zeeland och för att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter i enlighet med relevanta internationella instrument och standarder, inbegripet de riktlinjer som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) utfärdat för integritetsskydd och gränsöverskridande flöden av personuppgifter.
2. Samarbetet kan bland annat inbegripa utbyte av information och expertkunskaper. Det kan också inbegripa samarbete med motparter på regleringsområdet i organ såsom OECD:s arbetsgrupp för säkerhet och integritet i den digitala ekonomin och det globala nätverket för integritetsskydd (Global Privacy Enforcement Network).

AVDELNING VI

SAMARBETE PÅ OMRÅDET FORSKNING, INNOVATION OCH INFORMATIONSSAMHÄLLET

Artikel 38

Forskning och innovation

1. Parterna är överens om att stärka sitt samarbete inom forskning och innovation.
2. Parterna ska uppmuntra, utveckla och underlätta samarbetsverksamheter inom forskning och innovation för fredliga ändamål, till stöd för eller som komplement till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Nya Zeelands regering om vetenskapligt och tekniskt samarbete, som undertecknades i Bryssel den 16 juli 2008.

Artikel 39

Informationssamhället

1. Parterna är medvetna om att informations- och kommunikationsteknik är ett centralt inslag i det moderna livet och av vital betydelse för ekonomisk och social utveckling och är överens om att utbyta synpunkter om sin politik på detta område.
2. Samarbetet på detta område kan inriktas bland annat på följande:
 - a) Åsiktsutbyte om olika aspekter av informationssamhället, särskilt utbyggnaden av höghastighetsbredband, politiken för elektronisk kommunikation och reglering av sådan kommunikation, bland annat vad gäller samhällsomfattande tjänster, utfärdande av licenser och all-

männas tillstånd, integritetsskydd och skydd av personuppgifter, e-förvaltning och öppen förvaltning, internetsäkerhet samt tillsynsmyndigheternas oberoende och effektivitet.

b) Sammanlänkning av och interoperabilitet hos forskningsnät samt hos infrastrukturer och tjänster för beräkning och behandling av vetenskapliga data, även i ett regionalt sammanhang.

c) Standardisering, certifiering och spridning av ny informations- och kommunikationsteknik.

d) Aspekter på informations- och kommunikationsteknik och -tjänster som rör säkerhet, förtroende och integritet, bland annat främjande av onlinesäkerhet, bekämpning av missbruk av informationsteknik och alla typer av elektroniska medier samt utbyte av information.

e) Utbyte av åsikter om åtgärder för att hantera frågan om internationella roamingavgifter.

AVDELNING VII

SAMARBETE INOM UTBILDNING, KULTUR OCH DIREKTA PERSONKONTAKTER

Artikel 40

Utbildning

1. Parterna erkänner den allmänna och yrkesinriktade utbildningens avgörande bidrag till skapande av kvalitativa arbetstillfällen och hållbar tillväxt för kunskapsbaserade ekonomier, genom att medborgare utvecklas som inte bara är beredda att delta i det demokratiska livet på ett välinformerat och effektivt sätt, men som också har förmågan att lösa problem och ta tillvara de möjligheter som följer av en globalt sammankopplad värld på 2000-talet. Parterna erkänner därför att de har ett gemensamt intresse av att samarbeta på området för allmän och yrkesinriktad utbildning.

2. I enlighet med sina gemensamma intressen och målen för respektive parts utbildningspolitik förbinder sig parterna att gemensamt stödja lämpliga samarbetsaktiviteter på området för allmän och yrkesinriktad utbildning. Samarbetet kommer att omfatta alla utbildningssektorer och kan omfatta följande:

a) Samarbete om enskilda personers rörlighet i utbildningssyfte genom främjande och underlättande av utbyte av studerande, forskare, akademisk och administrativ personal vid institutioner för högre utbildning samt lärare.

b) Gemensamma samarbetsprojekt mellan utbildningsinstitutioner i unionen och Nya Zeeland i syfte att främja utveckling av kursplaner, gemensamma studieprogram och examina samt rörlighet för personal och studerande.

c) Institutionellt samarbete och institutionella band och partnerskap i syfte att stärka kunskaps-triangeln utbildningsdel och främja utbyte av erfarenheter och kunnande.

d) Stöd till reformer av politiken genom studier, konferenser, seminarier, arbetsgrupper, riktmarkning och utbyte av information och god praxis, särskilt mot bakgrund av Bologna- och Köpenhamnsprocesserna och de verktyg och principer som ökar insynen och innovationen i utbildningen.

Artikel 41

Samarbete om kultur- och mediefrågor och om audiovisuella frågor

1. Parterna är överens om att främja ett närmare samarbete inom den kulturella och den kreativa sektorn, för att förbättra bland annat den ömsesidiga förståelsen och kunskapen om varandras kulturer.
2. Parterna ska sträva efter att vidta lämpliga åtgärder för att främja kulturellt utbyte och genomföra gemensamma initiativ på olika kulturella områden, med användning av tillgängliga instrument och ramar för samarbete.
3. Parterna ska sträva efter att främja rörligheten för kulturarbetare samt konstverk och andra kulturföremål mellan Nya Zeeland och unionen och dess medlemsstater.
4. Parterna är överens om att genom politisk dialog utforska en rad sätt på vilka kulturföremål som förvaras utanför sina ursprungsländer kan göras tillgängliga för de samhällen som föremålen härrör från.
5. Parterna ska främja den interkulturella dialogen mellan det civila samhällets organisationer samt personer från båda parter.
6. Parterna är överens om att samarbeta, i synnerhet genom politisk dialog, i relevanta internationella forum, särskilt Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco), för att nå gemensamma mål och främja kulturell mångfald, bland annat genom genomförande av Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.
7. Parterna ska uppmuntra, stödja och underlätta utbyte, samarbete och dialog mellan institutioner och yrkesverksamma inom den audiovisuella sektorn och mediesektorn.

Artikel 42

Direkta personkontakter

Parterna erkänner värdet av direkta personkontakter och deras bidrag till att öka förståelsen mellan unionen och Nya Zeeland, och är överens om att uppmuntra, främja och fördjupa sådana kontakter på lämpligt sätt. Sådana kontakter kan inbegripa utbyte av tjänstemän och korta praktikperioder för studenter på forskarnivå.

AVDELNING VIII

SAMARBETE PÅ OMRÅDET HÅLLBAR UTVECKLING, ENERGI OCH TRANSPORT

Artikel 43

Miljö- och naturresurser

1. Parterna är överens om att samarbeta om miljöfrågor, inbegripet hållbar förvaltning av naturresurser. Syftet med samarbetet är att främja miljöskyddet och integrera miljöhänsyn i relevanta samarbetsområden, inbegripet i ett internationellt och regionalt sammanhang.
2. Parterna är överens om att samarbetet kan ske genom t.ex. dialog, workshoppar, seminarier, konferenser, samarbetsprogram och samarbetsprojekt, utbyte av information om exempelvis bästa praxis samt utbyte av experter, inbegripet på bilateral eller multilateral nivå. Områdena och målen för samarbetet ska fastställas gemensamt på begäran av endera parten.

Artikel 44

Förbättring och skydd av folkhälsan samt regleringsfrågor

1. Parterna är överens om att förstärka sitt samarbete på hälsoområdet, bland annat mot bakgrund av globaliseringen och de demografiska förändringarna. Ansträngningar ska göras för att främja samarbete och utbyte av information och erfarenheter om
 - a) hälsoskydd,
 - b) övervakning av smittsamma sjukdomar (t.ex. influensa och akuta sjukdomsutbrott) och annan verksamhet inom ramen för det internationella hälsoreglementet (2005), inbegripet beredskapsåtgärder för att hantera allvarliga gränsöverskridande hot, särskilt beredskapsplanering och riskbedömning,
 - c) samarbete om standarder och bedömning av överensstämmelse för att hantera regleringsfrågor och de risker som produkter är förknippade med (bland annat läkemedel och medicintekniska produkter),
 - d) frågor som rör genomförandet av Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll, och
 - e) frågor som rör genomförandet av WHO:s globala förfarandekod för internationell rekrytering av hälso- och sjukvårdspersonal.
2. Parterna bekräftar sina åtaganden när det gäller att följa, främja och effektivt genomföra internationellt erkänd hälsopraxis och standarder på hälsoområdet när så är lämpligt.

3. Samarbetet får ta sig uttryck bland annat i särskilda program och projekt som parterna kommit överens om och i dialog, samarbete och initiativ på bilateral eller multilateral nivå rörande frågor av gemensamt intresse.

Artikel 45

Klimatförändringarna

1. Parterna erkänner att klimatförändringarna är ett världsomfattande och akut problem som kräver gemensamma insatser i linje med det övergripande målet att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till högst 2 grader Celsius jämfört med förindustriella nivåer. Inom ramen för deras respektive behörighetsområden och utan att det påverkar diskussionerna i andra forum, är parterna överens om att samarbeta på områden av gemensamt intresse, inbegripet men inte begränsat till

- a) övergång till ekonomier med låga utsläpp av växthusgaser genom nationellt lämpliga begränsningsstrategier och begränsningsåtgärder, bland annat strategier för grön tillväxt,
- b) utformning, införande och tillämpning av marknadsbaserade mekanismer, särskilt system för handel med utsläppsrätter,
- c) offentliga och privata finansieringsinstrument för klimatåtgärder,
- d) forskning, utveckling och utbyggnad av teknik för låga utsläpp av växthusgaser, och
- e) övervakning av växthusgaser och analys av deras effekter, inbegripet utveckling och genomförande av anpassningsstrategier när så är lämpligt.

2. Båda parter är överens om att öka samarbetet kring den internationella utvecklingen på detta område och särskilt kring framstegen när det gäller att anta ett nytt internationellt avtal för perioden efter 2020 inom ramen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar samt kring kompletterande samarbetsinitiativ som skulle bidra till att åtgärda klyftan mellan åtaganden och mål före 2020.

Artikel 46

Katastrofriskhantering och civilskydd

Parterna erkänner behovet av att hantera riskerna för både inhemska och globala naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan. Parterna bekräftar sitt gemensamma åtagande att förbättra de förebyggande och begränsande åtgärderna samt katastrofberedskapen, katastrofinsatserna och de återställande åtgärderna i syfte att öka sina samhällens och sin infrastrukturens motståndskraft, och att samarbeta på lämpligt sätt på bilateral och multilateral politisk nivå för att förbättra resultaten av den globala katastrofriskhanteringen.

Artikel 47

Energi

Parterna erkänner energisektorns betydelse och den roll som en välfungerande energimarknad spelar. Parterna erkänner betydelsen av energi för hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt samt dess bidrag till uppnåendet av internationellt överenskomna utvecklingsmål, samt vikten av samarbete för att bemöta globala utmaningar på miljöområdet, särskilt klimatförändringen. Parterna ska bemöda sig om att inom ramen för sina respektive befogenheter öka samarbetet på detta område med sikte på att

- a) utarbeta strategier för att öka energitryggheten,
- b) främja global handel med och investeringar i energi,
- c) öka konkurrenskraften,
- d) förbättra de globala energimarknadernas funktion,
- e) utbyta information och politiska erfarenheter via befintliga multilaterala forum,
- f) främja användningen av förnybara energikällor samt utveckling och användning av ren, diversifierad och hållbar energiteknik, inbegripet tekniker för förnybar energi med låga utsläpp,
- g) med hjälp av insatser på såväl utbudssidan som efterfrågesidan uppnå en rationell användning av energi, genom att främja energieffektivitet i produktion, transport, distribution och slutanvändning av energi,
- h) genomföra sina internationella åtaganden att rationalisera och på medellång sikt fasa ut ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar slösaktig konsumtion, och
- i) utbyta bästa praxis vid prospektering och produktion av energi.

Artikel 48

Transport

1. Parterna ska samarbeta på alla relevanta områden av transportpolitiken, även i fråga om integrerad transportpolitik, i syfte att förbättra person- och godstransporterna, främja sjö- och flygsäkerheten, sjöfarts- och luftfartsskyddet och miljöskyddet samt effektivisera sina transportsystem.

2. Samarbetet och dialogen mellan parterna på detta område ska syfta till att främja

- a) utbyte av information om deras respektive strategier och metoder,

- b) en förstärkning av luftfartsförbindelserna mellan unionen och Nya Zeeland i syfte att
 - i) öka marknadstillträdet, investeringsmöjligheterna och liberaliseringen av bestämmelserna om ägande och kontroll av flygbolag i luftfartsavtal i enlighet med den inhemska politiken,
 - ii) bredda och fördjupa regleringssamarbetet på flygsäkerhets- och luftfartsskyddsområdet samt den ekonomiska regleringen av lufttransportsindustrin, och
 - iii) främja konvergens i lagstiftningen och undanröja hinder för affärsverksamhet, samt främja samarbete inom flygledningstjänsten,
- c) målen om oinskränkt tillträde till de internationella sjöfartsmarknaderna och en handel baserad på sund konkurrens på affärsmässig grund, och
- d) ömsesidigt erkännande av körkort för landbaserade motorfordon.

Artikel 49

Jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk

1. Parterna är överens om att främja samarbetet och dialogen när det gäller jordbruk, landsbygdsutveckling och skogsbruk.
2. Verksamhet kan övervägas inom jordbrukspolitik, politik för landsbygdens utveckling, strukturen för landbaserade sektorer samt geografiska beteckningar, men även inom andra områden.
3. Parterna är överens om att samarbeta på nationell och internationell nivå om hållbart skogsbruk och närliggande politik och regleringar, inbegripet åtgärder för att bekämpa olaglig skogsavverkning och därmed sammanhängande handel, samt om främjande av god skogsförvaltning.

Artikel 50

Fiske och havsfrågor

1. Parterna ska stärka sin dialog och sitt samarbete om frågor av gemensamt intresse på områdena fiske och havsfrågor. Parterna ska sträva efter att främja långsiktigt bevarande och hållbar förvaltning av marina levande resurser, förebyggande och bekämpning av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) samt genomförandet av en ekosystembaserad strategi för förvaltning.
2. Parterna får samarbeta och utbyta information om bevarande av levande marina resurser inom de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna och multilaterala forum (FN och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation). Parterna ska särskilt samarbeta för att

a) genom effektiv förvaltning av Kommissionen för bevarande och förvaltning av långvandrande fiskbestånd i västra och mellersta Stilla havet och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön, säkerställa ett långsiktigt bevarande och hållbart utnyttjande av långvandrande fiskbestånd inom deras hela område i västra och mellersta Stilla havet, inbegripet genom att, i enlighet med FN:s relevanta konventioner och andra internationella instrument, fullt ut erkänna de särskilda kraven för små östater och öterritorier under utveckling samt säkerställa en öppen beslutsprocess,

b) säkerställa bevarandet och det rationella utnyttjandet av marina levande tillgångar inom ramen för Kommissionen för bevarande av marina levande tillgångar i Antarktis, inbegripet insatser för att bekämpa IUU-fiske i det område som omfattas av konventionen om bevarande av marina levande tillgångar i Antarktis,

c) säkerställa antagandet och genomförandet av effektiva bevarande- och förvaltningsåtgärder för bestånd inom ramen för den regionala fiskeriförvaltningsorganisationen för södra Stilla havet, och

d) underlätta anslutningen till regionala fiskeriförvaltningsorganisationer där den ena parten är ledamot och den andra en anslutande part.

3. Parterna ska samarbeta för att främja ett integrerat förhållningssätt till havsfrågor på internationell nivå.

4. Parterna ska regelbundet vartannat år föra dialog på högre tjänstemannanivå, för att stärka dialogen och samarbetet och för att utbyta information och erfarenheter om fiskeripolitik och havsfrågor.

Artikel 51

Sysselsättning och socialpolitik

1. Parterna är överens om att förstärka sitt samarbete på området sysselsättning och sociala frågor, däribland mot bakgrund av globaliseringens och de demografiska förändringarnas sociala dimension. De ska bemöda sig om att främja samarbete och utbyte av information och erfarenheter om sysselsättnings- och arbetsfrågor. Samarbetet kan omfatta sysselsättningspolitik, arbetsrätt, jämställdhet, icke-diskriminering i arbetslivet, strategier för social inkludering, social trygghet och socialt skydd, arbetsmarknadsrelationer, social dialog, livslång kompetensutveckling, ungdomssysselsättning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, företagens sociala ansvar och arbete under anständiga villkor.

2. Parterna bekräftar behovet av att stödja en globaliseringsprocess som är till nytta för alla och behovet av att främja full, produktiv sysselsättning och arbete under anständiga villkor som centrala faktorer för hållbar utveckling och fattigdomsminskning. I detta sammanhang erinrar parterna om Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering.

3. Parterna bekräftar sitt åtagande att respektera, främja och verkningsfullt genomföra internationellt erkända principer och rättigheter i arbetslivet, särskilt de som fastläggs i ILO-deklarationen om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet.

4. Samarbetet får ta sig uttryck bland annat i särskilda program och projekt som parterna gemensamt fastställt och i dialog, samarbete och initiativ på bilateral eller multilateral nivå rörande frågor av gemensamt intresse.

AVDELNING IX

INSTITUTIONELL RAM

Artikel 52

Andra avtal eller arrangemang

1. Parterna får komplettera detta avtal genom att ingå särskilda avtal eller arrangemang på de samarbetsområden som omfattas av avtalets tillämpningsområde. Sådana särskilda avtal och arrangemang som ingåtts efter detta avtals undertecknande ska anses utgöra en integrerad del av de samlade bilaterala förbindelserna enligt det här avtalet och en del av en gemensam institutionell ram. Befintliga avtal och arrangemang mellan parterna är inte en del av den gemensamma institutionella ramen.

2. Inget i detta avtal ska påverka eller föregripa tolkningen eller tillämpningen av andra avtal mellan parterna, inbegripet de som avses i punkt 1. Framförallt ska inte bestämmelserna i detta avtal ersätta eller på något sätt påverka bestämmelserna om tvistlösning eller uppsägning i andra avtal mellan parterna.

Artikel 53

Gemensam kommitté

1. Parterna inrättar härmed en gemensam kommitté bestående av företrädare för parterna.

2. Samråd ska hållas i den gemensamma kommittén i syfte att underlätta genomförandet av avtalet och bidra till uppnåendet av de allmänna målen för detta samt i syfte att bibehålla den övergripande samstämmigheten i förbindelserna mellan unionen och Nya Zeeland.

3. Den gemensamma kommittén ska ha till uppgift att

a) främja ett effektivt genomförande av detta avtal,

b) följa utvecklingen av de övergripande förbindelserna mellan parterna,

c) vid behov begära information från sådana kommittéer och andra organ som inrättats inom ramen för andra särskilda avtal mellan parterna som utgör en del av den gemensamma institut-

ionella ramen i enlighet med artikel 52.1, och ta eventuella rapporter som lagts fram av sådana kommittéer och andra organ i betraktande,

d) diskutera och lägga fram förslag om alla frågor av gemensamt intresse, även framtida åtgärder och tillgängliga resurser för att genomföra dem,

e) fastställa prioriteringar i förhållande till syftet med detta avtal,

f) finna lämpliga metoder för att avvärja sådana problem som kan uppkomma på de områden som omfattas av detta avtal,

g) arbeta för att lösa eventuella tvister som uppkommer vid tillämpningen eller tolkningen av detta avtal,

h) granska information som en part lagt fram i enlighet med artikel 54, och

i) vid behov utfärda rekommendationer och anta beslut för att ge verkan åt specifika aspekter av detta avtal.

4. Den gemensamma kommittén ska fatta sina beslut genom enhällighet. Den ska själv anta sin arbetsordning. Kommittén får inrätta underkommittéer och arbetsgrupper för att behandla särskilda frågor.

5. Den gemensamma kommittén ska normalt sammanträda en gång per år, växelvis i unionen och Nya Zeeland, om inget annat beslutas av båda parter. Särskilda sammanträden i den gemensamma kommittén ska hållas på begäran av endera parten. Ordförandeskapet i den gemensamma kommittén ska innehas gemensamt av båda sidor. Kommittén ska normalt sammanträda på högre tjänstemannanivå.

Artikel 54

Bestämmelser om genomförande och tvistlösning

1. Parterna ska vidta alla generella eller särskilda åtgärder som krävs för att de ska fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal.

2. Utan att det påverkar det förfarande som beskrivs i punkterna 3–8 i denna artikel ska tvister som rör tolkningen eller tillämpningen av detta avtal lösas uteslutande genom samråd mellan parterna i den gemensamma kommittén. Parterna ska lägga fram den information som krävs för en grundlig undersökning av ärendet till gemensamma kommittén i syfte att lösa tvisten.

3. Parterna bekräftar sitt starka och gemensamma engagemang för mänskliga rättigheter och icke-spridning och är överens om att om endera parten anser att den andra parten på ett särskilt allvarligt och väsentligt sätt har överträtt någon av de skyldigheter som anges som grundsatser i artikel 2 första stycket och artikel 8.1, så att internationell fred och säkerhet hotas och det

krävs en omedelbar reaktion, ska den genast anmäla detta till den andra parten samt anmäla den eller de lämpliga åtgärder den avser att vidta enligt detta avtal. Den anmälande parten ska underrätta den gemensamma kommittén om behovet av att hålla brådskande samråd i frågan.

4. Dessutom skulle den särskilt allvarliga och väsentliga överträdelsen av grundsatserna kunna ligga till grund för lämpliga åtgärder enligt den gemensamma institutionella ram som avses i artikel 52.1.

5. Den gemensamma kommittén ska fungera som ett forum för dialog och parterna ska göra sitt yttersta för att nå fram till en uppgörelse i godo i den osannolika händelse att en situation som beskrivs i punkt 3 skulle uppkomma. Om gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning inom 15 dagar från samrådets början, och senast 30 dagar från dagen för anmälan enligt punkt 3, ska frågan hänskjutas till samråd på ministernivå som ska hållas under en ytterligare period på upp till 15 dagar.

6. Om ingen ömsesidigt godtagbar lösning har nåtts inom 15 dagar från början av samråden på ministernivå, och senast 45 dagar från dagen för anmälan, får den anmälande parten besluta att vidta de lämpliga åtgärder som anmälts i enlighet med punkt 3. I unionen krävs enhällighet för ett beslut om tillfälligt upphävande. I Nya Zeeland fattas ett beslut om tillfälligt upphävande av Nya Zeelands regering i enlighet med landets lagar och andra författningar.

7. I denna artikel avses med lämpliga åtgärder delvis eller fullständigt tillfälligt upphävande eller uppsägning av detta avtal eller, i förekommande fall, av andra särskilda avtal som ingår i den gemensamma institutionella ram som avses i artikel 52.1, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i dessa avtal. Lämpliga åtgärder som vidtas av en part för att tillfälligt upphäva delar av detta avtal ska endast gälla de bestämmelser som omfattas av avdelningarna I–VIII. Vid val av åtgärder ska sådana väljas som minst stör förbindelserna mellan parterna. Dessa åtgärder, som omfattas av artikel 52.2, ska stå i proportion till överträdelsen av skyldigheterna enligt detta avtal, och ska vara i överensstämmelse med internationell rätt.

8. Parterna ska fortlöpande övervaka utvecklingen av den situation som föranlett åtgärder enligt denna artikel. Den part som vidtar de lämpliga åtgärderna ska dra tillbaka dem så snart det är befogat, och under alla omständigheter så snart de omständigheter som gav upphov till deras tillämpning inte längre föreligger.

AVDELNING IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 55

Definitioner

I detta avtal avses med parterna unionen eller dess medlemsstater, eller Europeiska unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Nya Zeeland, å andra sidan.

Artikel 56

Utlämnande av information

1. Ingenting i detta avtal ska påverka nationella lagar och andra författningar eller unionsakter om allmänhetens tillgång till officiella handlingar.
2. Ingenting i detta avtal ska tolkas som ett krav på någondera parten att lämna ut sådan information som parten inte anser det vara förenligt med dess väsentliga säkerhetsintressen att lämna ut.

Artikel 57

Ändring

Detta avtal får ändras genom skriftlig överenskommelse mellan parterna. Sådana ändringar ska träda i kraft den eller de dagar som överenskomms mellan parterna.

Artikel 58

Ikraftträdande, giltighet och anmälan

1. Detta avtal träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då parterna till varandra anmält att deras respektive rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta har avslutats.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får Nya Zeeland och unionen provisoriskt tillämpa gemensamt fastställda bestämmelser i detta avtal i avvaktan på dess ikraftträdande. En sådan provisorisk tillämpning ska inledas den trettionde dagen efter den dag då både Nya Zeeland och unionen till varandra anmält att deras respektive interna förfaranden som är nödvändiga för en sådan provisorisk tillämpning har avslutats.
3. Detta avtal ska vara giltigt för obestämd tid. Endera parten får säga upp detta avtal genom att skriftligen anmäla det till den andra parten. Uppsägningen ska träda i kraft sex månader efter dagen för anmälan.
4. Anmälningar i enlighet med denna artikel ska göras till generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd respektive Nya Zeelands utrikes- och handelsministerium.

Artikel 59

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas på dels de territorier inom vilka fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt tillämpas, på de villkor som fastställs i de fördragen, dels på Nya Zeelands territorium, men ska inte omfatta Tokelau.

Artikel 60

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken, vilka alla texter är lika giltiga. I händelse av skillnader mellan texterna till detta avtal ska parterna hänskjuta ärendet till gemensamma kommittén.